

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
58-506 Jelenia Góra, al. Jana Pawła II 7

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE

za 2021 r.

Jelenia Góra, 2022 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze realizując w 2021 r. zadania z zakresu polityki społecznej państwa, wydatkował ogółem kwotę **128.696.828,82 zł** (w tym z dotacji Miasta Jelenia Góra 7.982.964,06 zł, ze środków pozabudżetowych PFRON 3.389.083 zł). Na kwotę tę składają się koszty świadczeń oraz koszty obsługi Ośrodka. Powyższe zadania określone zostały:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin” Za życiem”,
- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”,
- uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw- Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów, Program Wsparcia Seniorów 2021.

Zadania wynikające z wyżej wymienionych aktów prawnych stanowią zadania własne gminy, zadania własne powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Środki finansowe wydatkowano na realizację następujących świadczeń:

Ogółem (w złotych): 128.696.828,82

	w tym;
- zasiłki stałe	3.184.638,51
- ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających zasiłki stałe	262.708,02
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	1.578.100,67
- wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	1.073.432,55
- usługi opiekuńcze	1.693.498,67
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych z kosztami obsługi	44.772,84

- odpłatność za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, w tym koszt przewozu osób starszych do domów pomocy - 1.250,00 zł	5.711.497,79
- zapewnienie noclegu, posiłku i niezbędnego ubrania oraz noclegowni i ogrzewalni dla osób bezdomnych	1.204.600,00
- wydatki z tytułu pobytu osób z terenu Miasta Jeleniej Góry w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku	60.976,19
- wydatki z tytułu pobytu samotnych matek w ośrodku wsparcia w Pobiednej	18.852,77
- wydatki z tytułu pobytu osób z miasta Jeleniej Góry w Schronisku dla Bezdomnych MARKOT w Wałbrzychu	55.664,00
- wydatki z tytułu pobytu osób z miasta Jeleniej Góry w Schronisku Samopomocowym Wsparcia - Fundacja Arka w Krzywej	16.425,00
- kolacja wigilijna dla najuboższych „Pomoc w potrzebie - Wigilia 2021”	6.000,00
- prace społecznie-użyteczne	97.319,94
- funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	648.972,79
- funkcjonowanie Dziennego Domu "Senior+"	457.778,10
- program realizowany z tyt. COVID-19 „Wspieraj Seniora”	33.824,49
- funkcjonowanie Działu Interwencji Kryzysowej Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnień (w tym przeciwdziałanie alkoholizmowi 571.533,17 zł oraz działalność specjalistycznego poradnictwa i ośrodków interwencji kryzysowej 69.156,10 zł)	640.689,27
- mieszkania chronione	36.317,30
- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie)	3.450,00
- świadczenia dla rodzin zastępczych	2.063.253,36
- wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	144.091,17
- wynagrodzenia i wydatki dotyczące asystentów i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	644.612,09
- utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4.251.133,87
- przewóz dzieci do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych	117,00
- ubezpieczenie zdrowotne dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	46.983,60
- świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	88.205,19
- rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (w tym PFRON 2.805.331,00 zł, środki własne miasta i powiatu 144.640,00 zł, programy celowe ze środków PFRON w kwocie 583.752,00 zł)	3.533.723,00
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wraz z kosztami obsługi	28.462.608,28
- wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł z tytułu urodzenia żywego dziecka	32.988,32
- ubezpieczenia zdrowotne dla osób pobierających wybrane świadczenia rodzinne	750.000,00
- świadczenie wychowawcze „500+” wraz z kosztami obsługi	64.409.214,21
- dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych „500+” wraz z kosztami obsługi	627.290,39
- dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego	665.386,61

- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych „500+” wraz z kosztami obsługi	
- świadczenia „Dobry start” zwane „300+” wraz z kosztami obsługi	5.651,44
- pobyt dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych	47.733,43
- Realizacja projektu socjalnego „Opłatek Maltański”	3.000,00
- szkolenie „Superwizji” i podnoszenie kwalifikacji dla pracowników socjalnych	5.475,00
- paczki dla dzieci w ramach projektu socjalnego pod nazwą „Mikołaj dzieciom”	5.000,00
- wydatki z tytułu dostarczania żywności osobom potrzebującym w okresie stanu epidemii COVID 19	117,91
- pokrywanie kosztów wydawania decyzji w sprawie świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, korzystających z pomocy społecznej	4.154,00
- koszty utrzymania MOPS z tytułu realizacji zadań własnych i zleconych	6.076.571,05

II. ZADANIA WŁASNE GMINY

Działając na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze wykonywał zadania własne gminy, do których należy m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- sprawianie pogrzebu,
- dożywianie dzieci i osób dorosłych,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tych domach,
- praca socjalna.

Powyższe świadczenia przyznawane były osobom i rodzinom spełniającym przesłanki ogólne określone w art. 7 i 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, jak również przesłanki szczegółowe, wymagane w przypadku poszczególnych rodzajów świadczeń.

Podstawowym kryterium oceny zasadności przyznania konkretnej formy pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa danej osoby lub rodziny, wynikająca z co najmniej jednej okoliczności wskazanej w art. 7 wymienionej ustawy, a w przypadku świadczeń pieniężnych także uzyskiwanie miesięcznego dochodu nie przekraczającego kwot określonych w art. 8 ustawy, tj. tak zwanego kryterium dochodowego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2021 r. kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 701,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 528,00 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego została określona w wysokości 645,00 zł.

Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 ustawy przyznanie świadczeń z pomocy społecznej i odmowa ich przyznania następuje w formie decyzji administracyjnej, która wydawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad ten przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin. Przeprowadzaniem wywiadów zajmują się pracownicy socjalni w Działach Pomocy Środowiskowej I i II. Dokonują oni oceny sytuacji osobistej potencjalnego świadczeniobiorcy pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Obowiązkiem pracownika socjalnego jest stwierdzenie stanu faktycznego danego podopiecznego oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu potrzebnego wsparcia.

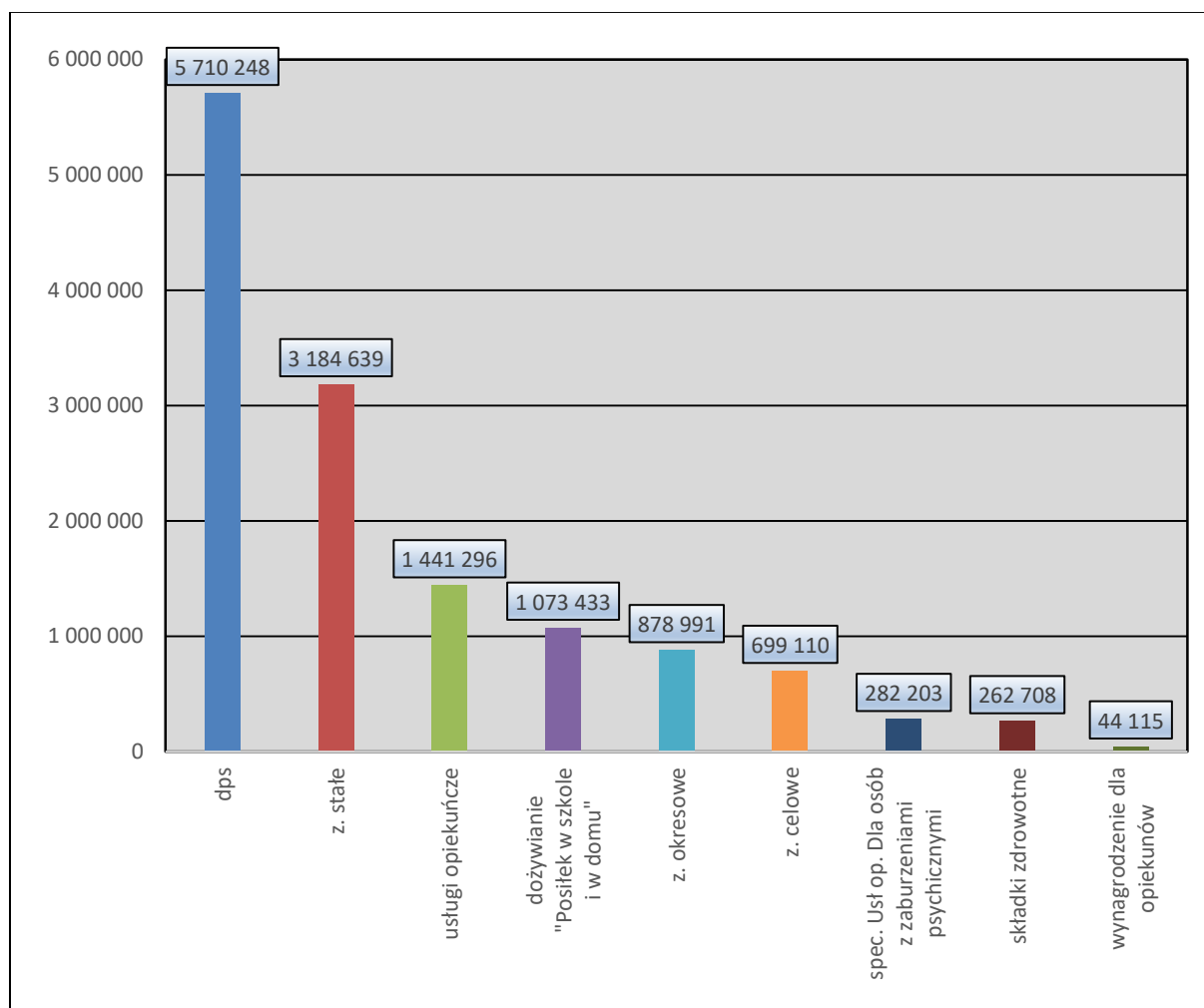
W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2021 r. pomoc finansową, w naturze i usługach przyznano decyzją 1.928 osobom, a łączny koszt świadczeń wyniósł 13.546.741,21 zł. W tej kwocie uwzględniono:

- zasiłki stałe na kwotę 3.184.638,51 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze na łączną kwotę 1.578.100,67 zł (w tym środki własne miasta w wysokości 699.110,00 zł i dotacja celowa w wysokości 878.990,67 zł),
- usługi opiekuńcze na kwotę 1.411.296,17 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 282.202,50 zł,
- realizację zadań wynikających z uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, na łączną kwotę 1.073.432,55 zł (w tym środki własne miasta w wysokości 451.421,11 zł i dotacja celowa w wysokości 622.011,44 zł),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 262.708,02 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę 44.115,00 zł,
- opłaty za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej w kwocie 5.710.247,79 zł.

Poniższy wykres przedstawia wydatkowanie środków finansowych na wymienione zadania:

- zasiłki stałe w kwocie 3.184.638,51 zł,
- zasiłki okresowe w kwocie 878.990,67 zł,
- zasiłki celowe w kwocie 699.110,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 282.202,50 zł,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w kwocie 1.411.296,17 zł,
- realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 1.073.432,55 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 262.708,02 zł,

- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę 44.115,00 zł,
- opłaty za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej w kwocie 5.710.247,79 zł.

Uwaga: kwoty zaokrąglono do pełnych złotych

Zasilki stałe, które przysługują osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy i nie posiadającym uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w 2021 r. przyznano 625 klientom Ośrodka na kwotę 3.184.638,51 zł.

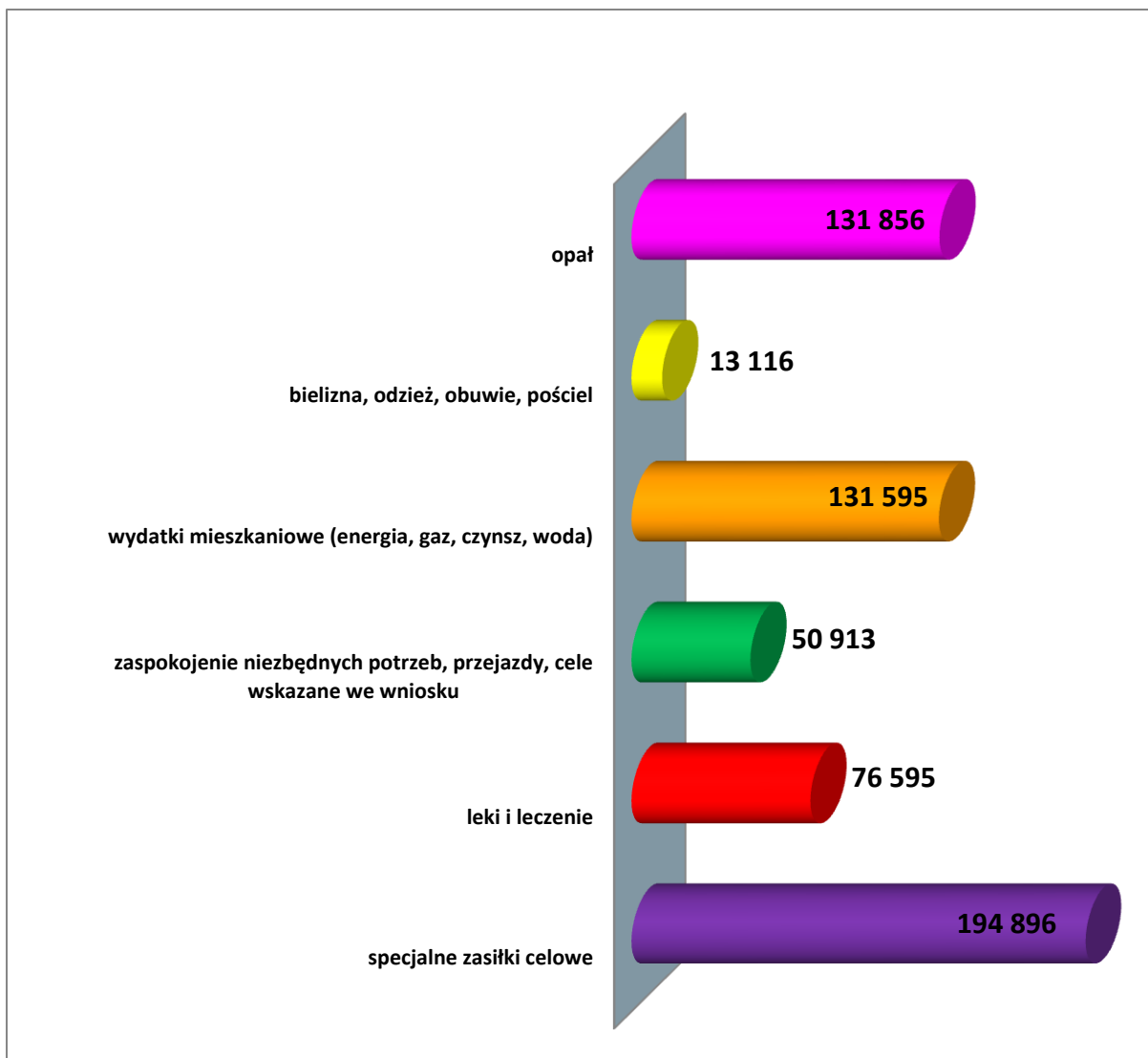
W okresie sprawozdawczym Ośrodek opłacał **składki na ubezpieczenie zdrowotne** 550 osobom pobierającym zasiłek stały na kwotę 262.708,02 zł.

Zasilki okresowe przysługują w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku sprawozdawczym pomoc taką otrzymało 498 osób na łączną kwotę 878.990,67 zł. Gwarantowana kwota zasiłku okresowego ustalona była w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym ustalonym przepisami ustawy a własnym dochodem. Wyplacono 2.692 świadczeń, a średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 326,52 zł.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży i innych niezbędnych przedmiotów użytku domowego. Tą formą pomocy w 2021 r. objęto 834 osoby na łączną kwotę 598.970,00 (699.110,00 zł – 48.300,00 zł zdarzenia losowe – 51.840,00 zł pogrzeby).

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania **specjalnego zasiłku celowego** w sytuacjach szczególnych, tj. takich, kiedy nie są spełnione wymogi w zakresie dochodów własnych lub też brak jest kryterium przyczynowości. W okolicznościach sprawy musi wystąpić szczególna sytuacja, która uzasadniałaby przyznanie takiej pomocy. W okresie sprawozdawczym tą formą pomocy objęto 268 osób na kwotę 194.895,67 zł. Zasiłki zostały przyznane głównie dla emerytów i rencistów, którzy z własnych świadczeń niewiele przekraczających ustalony próg dochodowy, nie są w stanie zabezpieczyć się w opał na zimę lub też wykupić niezbędnych lekarstw.

Strukturę przyznanych zasiłków celowych przedstawia poniższy wykres

Szczegółową analizę świadczeń udzielonych w formie zasiłków celowych przedstawia poniższa tabela

Forma świadczenia	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł	Średnia wysokość świadczenia w zł
OPAŁ	246	286	131.855,58	461,03
ODZIEŻ, OBUWIE, BIELIZNA, POŚCIEL	116	164	13.116,00	79,98
WYDATKI MIESZKANIOWE	270	1.196	131.595,31	110,03

ZASPOKOJENIE NIEZBĘDNYCH POTRZEB, CELE WSKAZANE WE WNIOSKU	250	273	50.912,61	186,49
LEKI	235	662	76.594,83	115,70
SPECJALNE ZASIŁKI CELOWE	268	746	194.895,67	261,25

Uwaga: Liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe nie sumuje się, ponieważ jedna osoba mogła korzystać z różnych form pomocy lub z tych samych form kilkakrotnie

W okresie sprawozdawczym **na pokrycie skutków zdarzenia losowego** 4 uprawnionym rodzinom przyznano 7 świadczeń na kwotę 48.300,00 zł. Natomiast na **pokrycie kosztów pochówku** dla 16 osób wydatkowano kwotę 51.840,00 zł.

W 2018 r. weszła w życie Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „**Posilek w szkole i w domu**” na lata 2019-2023. W okresie sprawozdawczym pomocą w tej formie objęto 1.130 osób na kwotę 1.073.432,55 zł. W tej liczbie z posiłku skorzystało 561 osób (w tym: 125 dzieci do 7 roku życia, 184 dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej i 253 osób dorosłych) oraz 632 osoby, które otrzymały zasiłek na zakup posiłku lub żywności (w tym 42 dzieci do 7 roku życia, 61 dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej i 531 osób dorosłych). Ponadto w 2021 r. tutejszy Ośrodek objął pomocą w formie opłacenia obiadów bez rozpatrywania sytuacji rodziny (bez wywiadu środowiskowego) jedno dziecko, które zostało zgłoszone przez pedagoga szkolnego.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania były dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób ich wymagających. W formie usług opiekuńczych objęto pomocą 312 osób na kwotę 1.402.745,77 zł, a w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 2 osoby na kwotę 8.550,40 zł.

Pomocy w formie przyznania **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** udzielono 18 dzieciom na kwotę 282.202,50 zł.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek wносił również opłatę za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w **domach pomocy społecznej** znajdujących się na terenie innych gmin. Osoby te wymagały całodobowej opieki, a pomoc w formie usług opiekuńczych nie zaspokajała potrzeb w tym zakresie. Świadczeniami w tej formie w 2021 roku objęte były 172 osoby na łączną kwotę 5.710.247,79 zł. Ponadto zorganizowano i opłacono przewóz 1 osoby do domu pomocy społecznej na kwotę 1.250,00 zł.

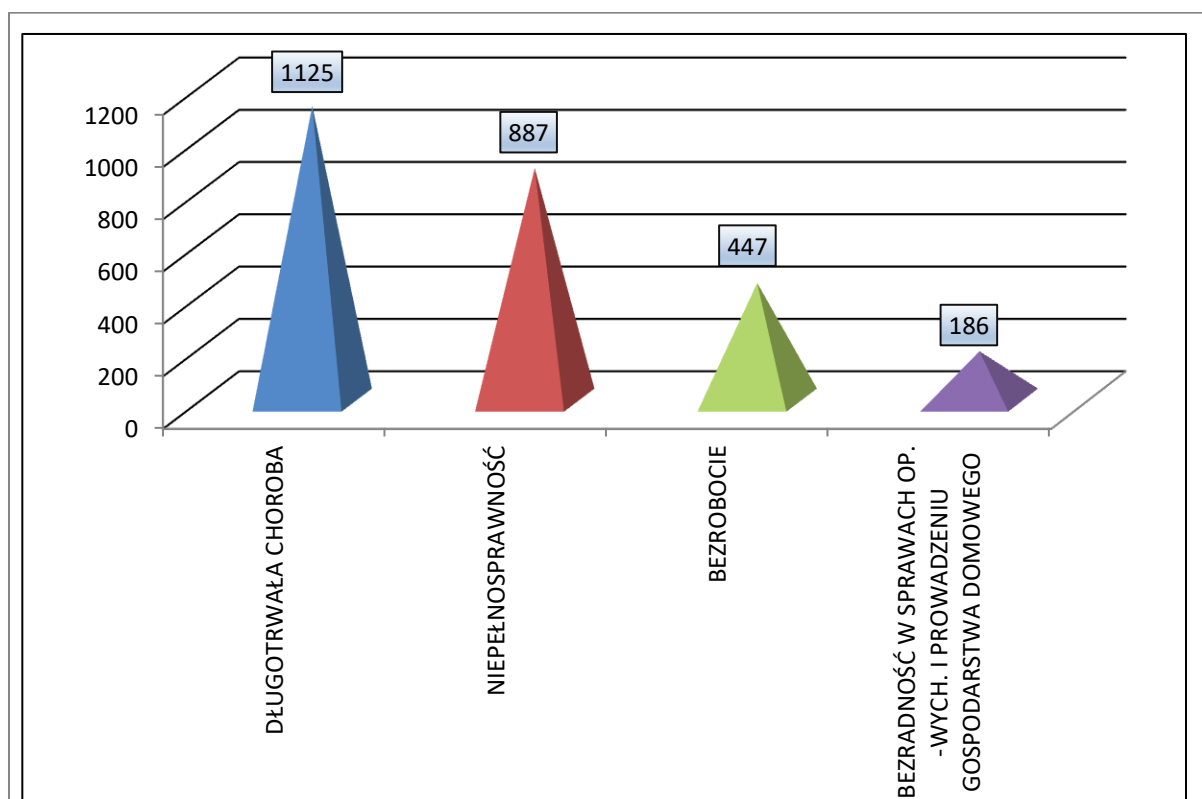
Wskazać również należy, iż mieszkańcy Jeleniej Góry w okresie sprawozdawczym byli kierowani i umieszczani w Domu Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” w Jeleniej

Górze, który jest domem gminnym, przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku. W roku 2021 świadczeniami w tej formie objętych było 111 osób.

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej

Spośród uwzględnionych przez ustawodawcę piętnastu przesłanek uzasadniających przyznanie świadczeń, najczęściej z ubóstwem skorelowane są:

- długotrwała lub ciężka choroba - 1.125 rodzin,
- niepełnosprawność - 887 rodzin,
- bezrobocie - 447 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 186 rodziny.

Jedną z dysfunkcji uprawniającą do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej jest bezdomność. Osobom bezdomnym w ramach schroniska, schroniska z usługami, noclegowni i ogrzewalni Ośrodek **zapewnia pomoc w formie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania**. Na ten cel w roku sprawozdawczym wydatkowano kwotę 1.204.600,00 zł. W okresie sprawozdawczym pomoc finansową w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych oraz w formie dożywiania otrzymało 117 osób bezdomnych (na noclegownię i ogrzewalnię nie zachodzi konieczność wydawania decyzji). Decyzją administracyjną w formie tymczasowego schronienia przyznano pomoc w:

- Schronisku dla Osób Bezdomnych w Jeleniej Górze dla 93 mężczyzn,
- Schronisku dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Jeleniej Górze dla 18 mężczyzn,

- Schronisku dla Osób Bezdomnych MARKOT w Wałbrzychu dla 9 kobiet i 1 mężczyzny,
- Schronisku „Arka” w Krzywej dla 1 kobiety.

Ponadto w okresie sprawozdawczym objęto 34 osoby pomocą w formie pobytu w **Środowiskowym Domu Samopomocy** typu A w Jeleniej Górze.

Na podstawie art. 53a ustawy o pomocy społecznej wypłacono wynagrodzenie dla **12 opiekunów** na łączną kwotę 44.115,00 zł.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, wydano 9.199 decyzji administracyjnych.

W **Dziale Pomocy Środowiskowej I** oraz **Dziale Pomocy Środowiskowej II** zatrudnionych jest 37 pracowników socjalnych, którzy dokonują oceny sytuacji osobistej potencjalnych świadczeniobiorców pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń.

Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 ustawy przyznanie świadczeń z pomocy społecznej i odmowa ich przyznania następuje w formie decyzji administracyjnej, która wydawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad ten przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin. Przeprowadzaniem wywiadów w tym zakresie zajmują się pracownicy socjalni, których zadaniem jest stwierdzenie stanu faktycznego danego beneficjenta oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu niezbędnego wsparcia.

W okresie sprawozdawczym obowiązywało Zarządzenie nr 7/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze z dnia 16 marca 2020 r. w sprawie zmiany organizacji pracy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze świadczących pracę w terenie oraz sposobu przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się COVID-19, na podstawie którego zmieniona została organizacja pracy, m.in. pracowników socjalnych. W okresie sprawozdawczym w wyjątkowych sytuacjach wywiady środowiskowe przeprowadzane były osobiście w środowisku, jednak w okresach wzrostu zachorowań i zwiększonego zagrożenia epidemicznego, pracownik socjalny w celu rozeznania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie przeprowadzał rodzinny wywiad środowiskowy poprzez rozmowę telefoniczną lub przy użyciu innego środka porozumiewania się na odległość. Wnioski oraz niezbędne dokumenty i oświadczenia interesanci składali do MOPS w Jeleniej Górze elektronicznie, za pośrednictwem operatora pocztowego lub do skrzynki podawczej umieszczonej przed wejściem do siedziby Ośrodka. Kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego wypełniany był na podstawie informacji uzyskanych telefonicznie, dokumentów i oświadczeń przekazanych przez stronę w sposób określony powyżej oraz informacji pozyskanych przez pracownika socjalnego z urzędu. Powyższe zostało również uregulowane w art. 150 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, który określa dopuszczalną formę przeprowadzenia wywiadu oraz sposób uzyskania dokumentacji.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni przeprowadzili 5.381 **wywiadów środowiskowych** w celu ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, w tym 118 wywiadów dla innych instytucji. Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzali na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych wywiady środowiskowe w ramach prowadzonych postępowań ustalających uprawnienia do zasiłku dla opiekuna oraz do specjalnego zasiłku opiekuńczego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 31 wywiadów w tym zakresie.

W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci pracownicy socjalni przeprowadzili 21 wywiadów środowiskowych w celu weryfikacji wątpliwości związanych z wydatkowaniem świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze w okresie sprawozdawczym nie wnioskował o **zapewnienie asysty Policji przy przeprowadzaniu czynności służbowych**, w tym rodzinnego wywiadu środowiskowego, z uwagi na możliwość wystąpienia zachowań agresywnych w stosunku do pracownika socjalnego na podstawie art. 107 ust. 3a oraz 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz „Ogólnych zasad postępowania przy zapewnieniu przez Policję asysty pracownikowi socjalnemu przeprowadzającemu rodzinny wywiad środowiskowy lub świadczącemu pracę socjalną w środowisku” ustalonych w dniu 3 sierpnia 2016 roku pomiędzy Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Komendantem Głównym Policji.

Jednym z narzędzi pracy pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**, będący pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2021 r. zawarto 114 kontraktów socjalnych (108 dot. część A, 6 dot. część B) z osobami korzystającymi ze świadczeń z pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także pomocy niematerialnej w formie **poradnictwa i pracy socjalnej**, świadczonej przez pracowników socjalnych w Dziale Pomocy Środowiskowej I oraz Dziale Pomocy Środowiskowej II. Praca socjalna jest działalnością zawodową, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2021 r. pomocą niematerialną w formie pracy socjalnej objęto 3.030 osób w 1.965 rodzinach z terenu Jeleniej Góry, natomiast poradnictwem specjalistycznym objęto łącznie 353

osoby z 201 rodzin. W ramach prowadzonej pracy socjalnej, na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego, pracownicy socjalni występowali do sądu z wnioskami o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osób chorych psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, bądź osób, które są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. Z kolei na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni zajmowali się również kierowaniem do sądu wniosków

z psychologiem lub z pracownikiem socjalnym, dostarczenie artykułów żywnościowych lub posiłku. W okresie sprawozdawczym za pośrednictwem kontaktu telefonicznego rozpoznano 59 zgłoszeń dokonanych poprzez aplikację „Kwarantanna domowa” od osób zgłaszających potrzebę udzielenia pomocy. Wszystkim osobom przebywającym w kwarantannie domowej/izolacji domowej udzielano również poradnictwa o sposobach pokonania trudności z wykorzystaniem własnych zasobów oraz możliwości występujących w lokalnym środowisku.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze kontynuował realizację **Rządowego Programu „Wspieraj Seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów**. Program był odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Program zakładał dostarczenie produktów podstawowej potrzeby, tj. artykułów spożywczych i/lub środków higieny osobistej do miejsca zamieszkania seniora. Mogła to być również pomoc np. w sprawach urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. W okresie sprawozdawczym w ramach Programu „Wspieraj Seniora” zarejestrowano 11 zgłoszeń, w tym 4 poprzez ogólnopolską infolinię. Po rozeznaniu zgłoszonych wniosków faktycznym wsparciem w ramach programu objęto 9 osób.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** oraz „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2021-2025”, pracownicy socjalni współpracowali ze szkołami i pedagogami szkolnymi, z Policją i Strażą Miejską oraz z Sądem, kuratorami sądowymi i podmiotami działającymi w obszarze ochrony zdrowia. Ponadto pracownicy socjalni brali udział w 1.295 posiedzeniach grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Jeleniej Górze. W sytuacjach wymagających pilnego działania, głównie w związku z przemocą domową, pracownicy socjalni w 47 przypadkach wszczęli **procedurę „Niebieska Karta”**.

Pracownicy socjalni MOPS w Jeleniej Górze na wniosek Policji, Straży Miejskiej i innych służb oraz na podstawie anonimowych zgłoszeń 94 razy podejmowali czynności w zakresie rozeznania sytuacji pod kątem występowania przemocy w 66 rodzinach. W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni podjęli czynności wobec 624 osób z 229 rodzin objętych **procedurą „Niebieskie Karty”**. W indywidualnych przypadkach zajmowali się organizowaniem pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, zawodowej i socjalnej dla ofiar przemocy w rodzinie. Podjęto 108 takich działań w 75 rodzinach. Ponadto rodziny tego wymagające otrzymywały pomoc w formie poradnictwa. W 2021 r. poradnictwa socjalnego udzielono 165 osobom z problemem przemocy w rodzinie, natomiast poradnictwa zawodowego i rodzinnego 193 osobom. W oparciu o § 5 pkt. 11 Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jeleniej Góry pracownicy socjalni 355 razy w 131 rodzinach prowadzili monitoring dalszego funkcjonowania rodzin po zakończeniu procedury NK.

Istotną pomocą świadczoną na rzecz dzieci z rodzin najuboższych oraz rodzin dysfunkcyjnych było coroczna **organizacja wycieczki letniej**. W 2021 roku Ośrodek nie organizował kolonii letnich dla dzieci z uwagi na ogłoszony stan epidemii oraz obowiązujące regulacje prawne o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W oparciu o art. 17 ust. 2 pkt. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej pracownicy socjalni MOPS w Jeleniej Górze w okresie sprawozdawczym opracowali

i realizowali dwa **projekty socjalne** pod nazwą: „**Mikołaj dzieciom**” oraz „**Oplątek Maltański**”.

Projekt socjalny „**Mikołaj dzieciom**” skierowany był do 50 dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane dnia 03.12.2021 r. Realizacja działań odbyła się w szczególnym czasie, czyli w okresie pandemii COVID-19. Mimo braku możliwości zorganizowania zabawy mikołajkowej dla dzieci, paczki dla nich zostały przygotowane i wydane w obecności Mikołaja oraz Elfów w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze. Koszt upominków dla dzieci został pokryty ze środków własnych Miasta Jelenia Góra w wys. 5.000,00 zł oraz wsparcia sponsorów, tj. Simet S.A. w Jeleniej Górze, który wsparł realizację zadania kwotą 2.000,00 zł. Pomoc rzeczowa oraz gadzety promocyjne zostały przekazane przez Jeronimo Martens Polska S.A. i lokalne firmy oraz przedsiębiorców, tj.: Hurtownia Owoców i Warzyw „Jelfrut” w Jeleniej Górze, ZORKA sp. z o.o. w Jeleniej Górze, Galeria Sudecka oraz Galeria Nowy Rynek, Jelenia Plast Sp. z o. o., Termy Cieplickie sp. z o.o., Cukiernia „Bristolka” w Jeleniej Górze oraz Hotel Gołębiowski w Karpaczu.

Projekt socjalny „**Oplątek Maltański**” został zorganizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze we współpracy z Suwerennym Rycerskim Zakonem Szpitalników św. Jana Jerozolimskiego Zwanym Rodyjskim i Maltańskim w Polsce po raz szósty w dniu 15.12.2021 r. Działania adresowane były do 50 osób objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych. Wydarzenie corocznie objęte jest honorowym patronatem przez JE ks. Biskupa Andrzeja Siemieniewskiego, Prezydenta Zakonu Polskich Kawalerów Maltańskich Pana Jerzego Bauera oraz Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, Pana Jerzego Łuźniaka. Celem uroczystości jest podtrzymanie tradycji wigilijnej, integracja uczestników, a przede wszystkim sprawienie im radości. Spotkanie ma szczególne znaczenie dla seniorów, osób niepełnosprawnych i/lub samotnych, które poprzez podjęte działania mają możliwość odczucia rodzinnej atmosfery Świąt Bożego Narodzenia. Osoby te otrzymują wsparcie rzeczowe przygotowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Jeleniej Górze, które zakupione jest dzięki wsparciu Miasta Jelenia Góra oraz darczyńców. W 2021 r. kolejny raz wydarzenie miało szczególny wymiar z uwagi na okres pandemii COVID-19 i środki wobec niej podjęte, które negatywnie wpływają na codzienne funkcjonowanie osób będących w trudnej sytuacji społecznej. Izolacja i samotność są predyktorami wielu schorzeń somatycznych i silnymi czynnikami ryzyka zagrażającymi życiu. Zatem właśnie w tym okresie wskazane osoby należało otoczyć szczególną troską i wsparciem. Projekt „Oplątek Maltański” został częściowo sfinansowany ze środków własnych Miasta Jelenia Góra w wys. 3.000,00 zł. Pozostałe koszty w wys. 1.448,95 zł zostały

pokryte

z wkładu finansowego Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana

Jerozolimskiego zwanego Rodyjskim i Maltańskim w ramach ogólnopolskiej akcji charytatywnej. Pomoc rzeczowa została udzielona przez Jelenia Plast Sp. z o. o w Jeleniej Górze, natomiast produkty spożywcze do paczek żywnościowych zostały przekazane przez Jeronimo Martins Polska S.A., Hotel Gołębiowski w Karpaczu, Agatę i Wacława Dwidów właścicieli Pałacu Staniszków, którzy pozyskali słodycze z Sopp Polska.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze wspólnie z Zarządem Okręgowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze zorganizował w dniu 11 grudnia 2021 roku cykliczne spotkanie wigilijne „**Pomoc w potrzebie-Wigilia 2021**” dla 50 osób starszych. Uczestnikom spotkania przekazano paczki świąteczne z artykułami spożywczymi niezbędnymi do przygotowania kolacji wigilijnej, słodyczami i drobnymi upominkami, aby mogły one poczuć klimat Świąt Bożego Narodzenia. Natomiast z uwagi na okres pandemii COVID-19 nie zorganizowano tradycyjnego spotkania przy stole wigilijnym. Na ten cel Miasto Jelenia Góra przeznaczyło kwotę 6.000,00 zł.

Ponadto pracownicy socjalni, jak co roku, współpracowali z Bursą Szkolną nr 1 w Jeleniej Górze przy organizacji trzynastej edycji akcji „**Wielka Paka dla Dzieciaka**”. Dzięki zaangażowaniu pedagogów i młodzieży z Bursy oraz jeleniogórskich szkół Św. Mikołaj trafił po raz kolejny do domów najbardziej potrzebujących dzieci wskazanych przez pracowników socjalnych i obdarował je prezentami. W 2021 r. w ten sposób obdarowanych zostało 77 dzieci.

W okresie zimowym pracownicy socjalni, wspólnie ze Strażą Miejską i Policją cyklicznie patrolują miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne, takie jak przystanki, pustostany, ogródki działkowe, węzły ciepłownicze. Informują o możliwości skorzystania

ze schronienia w schronisku, noclegowni i ogrzewalni na terenie miasta, a także udzielają niezbędnej pomocy w tym zakresie. Jak co roku przeprowadzony został program pn. „**ZIMA 2020/21**” i „**ZIMA2021/22**”, koordynowany przez MOPS we współpracy z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Ochrony Kolei oraz Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Jeleniogórskie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze posiada 38 etatów na stanowisku **pracownik socjalny** w Dziale Pomocy Środowiskowej i Dziale Opieki nad Rodziną

i Dzieckiem. Zgodnie z brzmieniem art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Obecnie Ośrodek spełnia te wymagania.

Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom

w Jeleniej Górze swoim działaniem obejmował Miasto Jelenią Górę, czynny był od godziny 07.30 do godz. 18.00. Informacje dotyczące funkcjonowania Działu były systematycznie

emitowane w „Muzycznym Radiu” w godz. 10.00, 14.00 i 20.00. Ponadto Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom prowadził stronę internetową na portalu społecznościowym, na której umieszczane były informacje na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia oraz aktualnych działań DIKPPiU. W roku sprawozdawczym Dział promował działania na rzecz Miasta Jeleniej Góry biorąc udział w szkoleniach, warsztatach oraz wykładach, podczas których pracownicy Działu informowali mieszkańców o możliwości korzystania z dostępnych form wsparcia. W 2021 r. osoby wymagające pomocy korzystały ze wsparcia psychologów, pedagogów, instruktora terapii uzależnień i radcy prawnego.

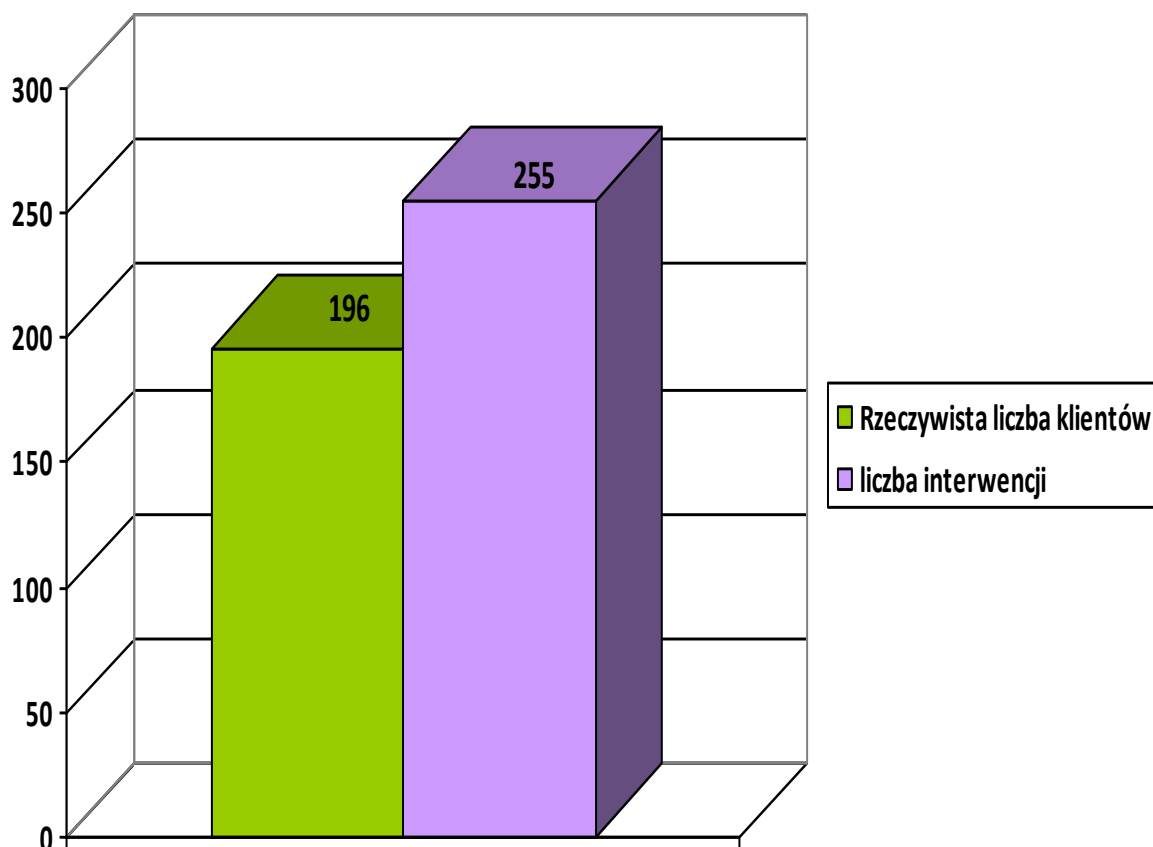
W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. z usług Działu skorzystało ogółem 196 osób. Przy obliczeniach statystycznych, zgodnie z dziennymi rejestrami prowadzonymi w Dziale oraz oświadczeniami osób, podano rzeczywistą liczbę osób korzystających w okresie sprawozdawczym z kompleksowej pomocy. Daną osobę wykazano tylko raz, bez względu na liczbę wizyt u poszczególnych interwentów. Poniżej dane zaprezentowano w wykresie

nr

1.

W rzeczywistej liczbie klientów oraz ilości interwencji zawarta została liczba osób korzystających z indywidualnego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego, terapeutycznego, poradnictwa w grupie wsparcia oraz pomocy prawnej.

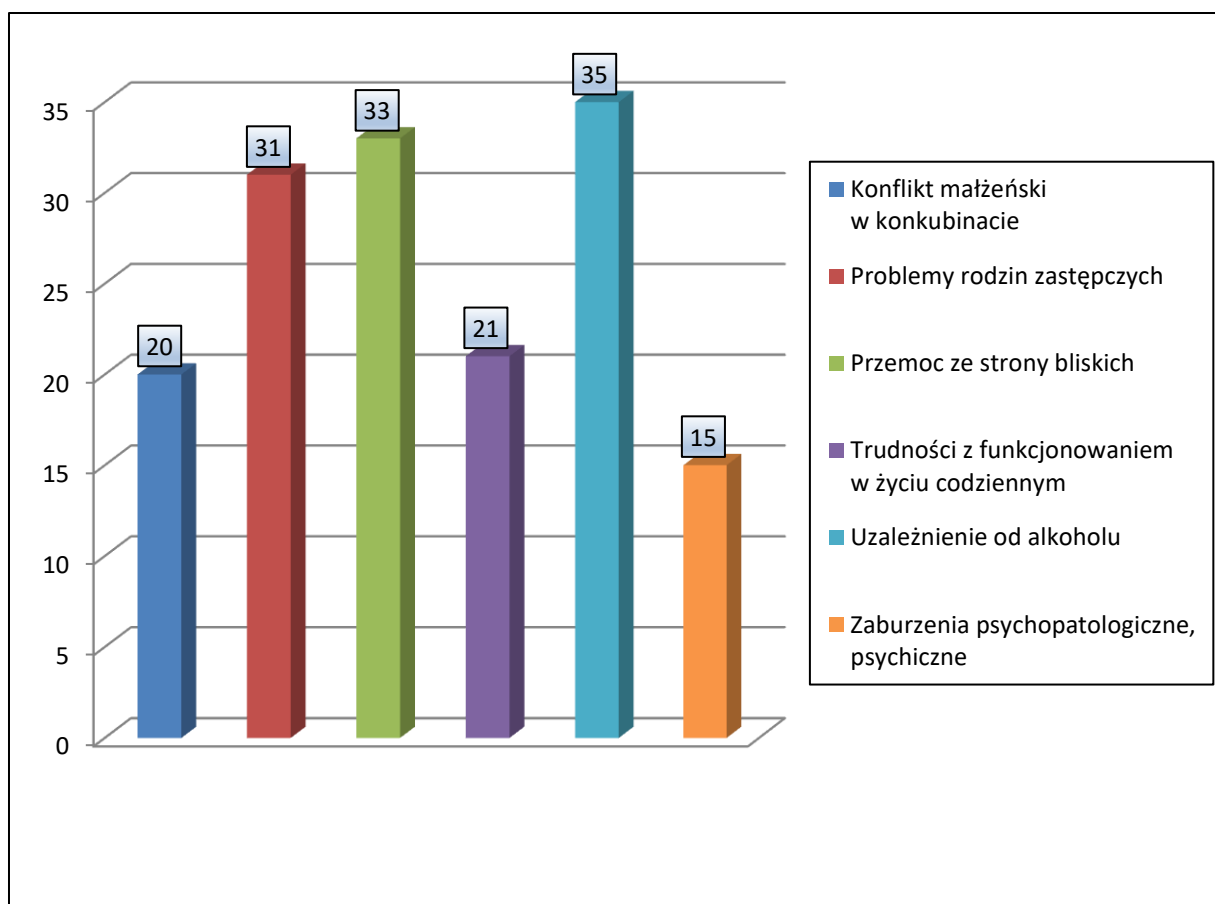
Liczbę przyjętych klientów oraz liczbę przeprowadzonych interwencji w roku 2021 przedstawia poniższy wykres

Główne problemy, z jakimi zwrócili się mieszkańcy Jeleniej Góry do Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w roku ubiegłym, to:

- konflikt małżeński i w konkubinacie - 20 osób,
- problemy rodzin zastępczych - 31 osób,
- przemoc ze strony bliskich - 33 osoby,
- trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym - 21 osób,
- uzależnienie od alkoholu (w tym współuzależnienie i DDA) - 35 osób,
- zaburzenia psychopatologiczne, psychiczne - 15 osób.

Rodzaje doświadczanych kryzysów, przedstawia poniższy wykres

W okresie związanym z pandemią wywołaną przez wirus SARS-CoV-2 pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom udzielali telefonicznie wsparcia psychologicznego osobom objętym kwarantanną domową. W Dziale Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w roku 2021 funkcjonowały grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie oraz grupa wsparcia dla rodzin zastępczych prowadzone przez psychologów i pedagoga tut. Działu.

W dniu 05.03.2021r. kierownik Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom przeprowadził szkolenie w I Opiniodawczym Zespole Sądowych Specjalistów w Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze dot. procedury „Niebieska Karta” oraz funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze. Podczas spotkania uczestnicy mogli zapoznać się z procedurami postępowania w przypadku powzięcia informacji

o podejrzeniu stosowania przemocy. Ponadto tego omówione zostały możliwe przyczyny, skutki i sposoby rozpoznawania objawów krzywdzenia wobec dzieci oraz możliwości uzyskania wsparcia i pomocy. Celem przeprowadzonego szkolenia było umocnienie i usprawnienie współpracy.

W okresie pandemii wywołanej przez wirus SARS-CoV-2 Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze zajmował się rozdysponowaniem i udostępnianiem ulotek oraz plakatów informacyjnych zawierających „Plan awaryjny dla osób doświadczających przemocy”, skierowanych w szczególności do osób przebywających w kwarantannie i w izolacji domowej. Kampania miała na celu dotarcie do jak największej liczby odbiorców za pośrednictwem dostępnych środków i przy

współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Jelenia Góra.

W dniach 07.06.2021r. oraz 09.06.2021 r. zostały przeprowadzone warsztaty dla uczniów Zespołu Szkół Elektronicznych im. Obrońców Poczty Polskiej w Jeleniej Górze przez psychologa z Działu Interwencji Kryzysowej na temat przemocy.

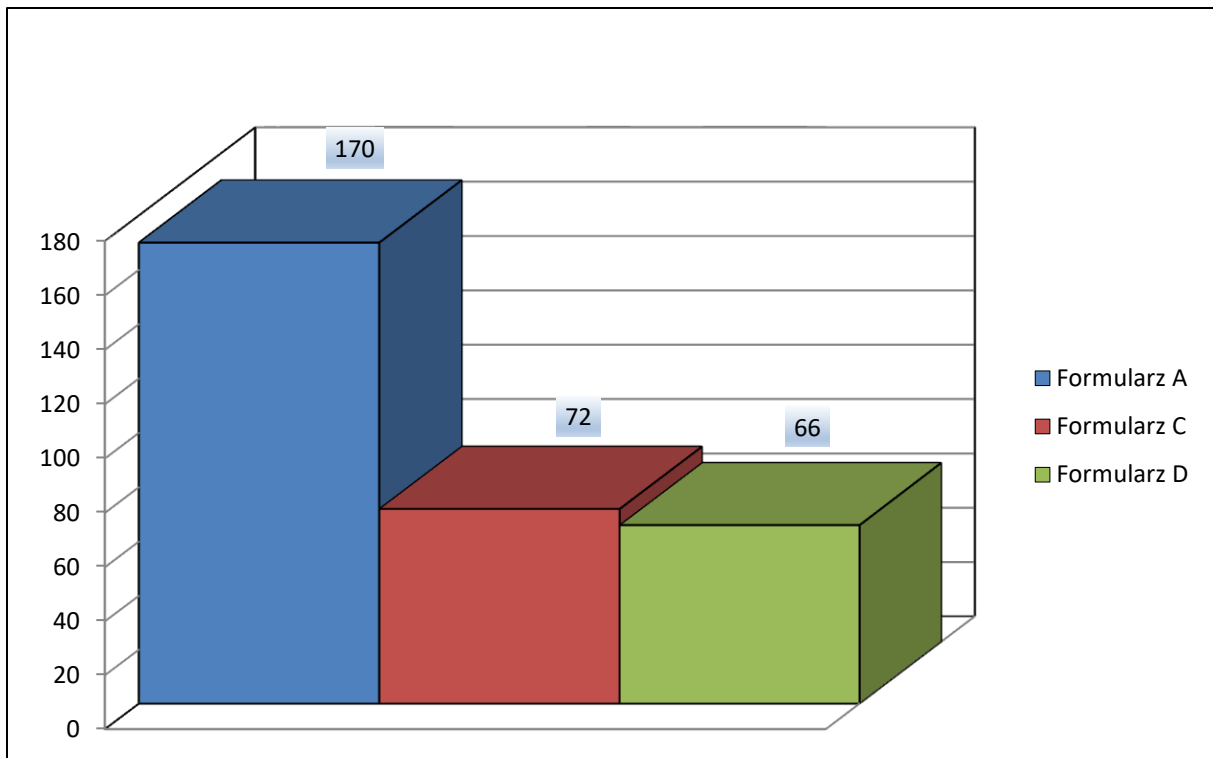
Ośrodek zorganizował w dniu 13.08.2021 r. warsztaty dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o tematyce „Trudny klient czy klient po przejściach - zasady skutecznej komunikacji w trudnych sytuacjach”. Warsztaty zostały przeprowadzone przez psychologa, Panią Alicję Baranowską. W warsztatach wzięło udział łącznie 14 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze.

Psycholog z Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w dniu 27.10.2021r. przeprowadził warsztaty dla uczniów Zespołu Szkół Katolickich św. Pankracego w Jeleniej Górze o tematyce przemocy, w tym przemocy rówieśniczej. Przeprowadzone zostały również warsztaty dla uczniów Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze w dniu 29.10.2021 r. Tematem warsztatów było „Radzenie sobie z emocjami” i „Przeciwdziałanie uzależnieniom”.

Dział realizował **warsztaty korekcyjno-edukacyjne** dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzony metodą Duluth w wymiarze 10 godzin spotkań indywidualnych i 60 godzin spotkań grupowych. Warsztaty trwały od 10.09.2021 r. do 17.12.2021 r. Program rozpoczęło 4 mężczyzn, z czego 1 ukończył. Rekomenduje się, aby 3 pozostałych uczestników programu kontynuowali udział w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych.

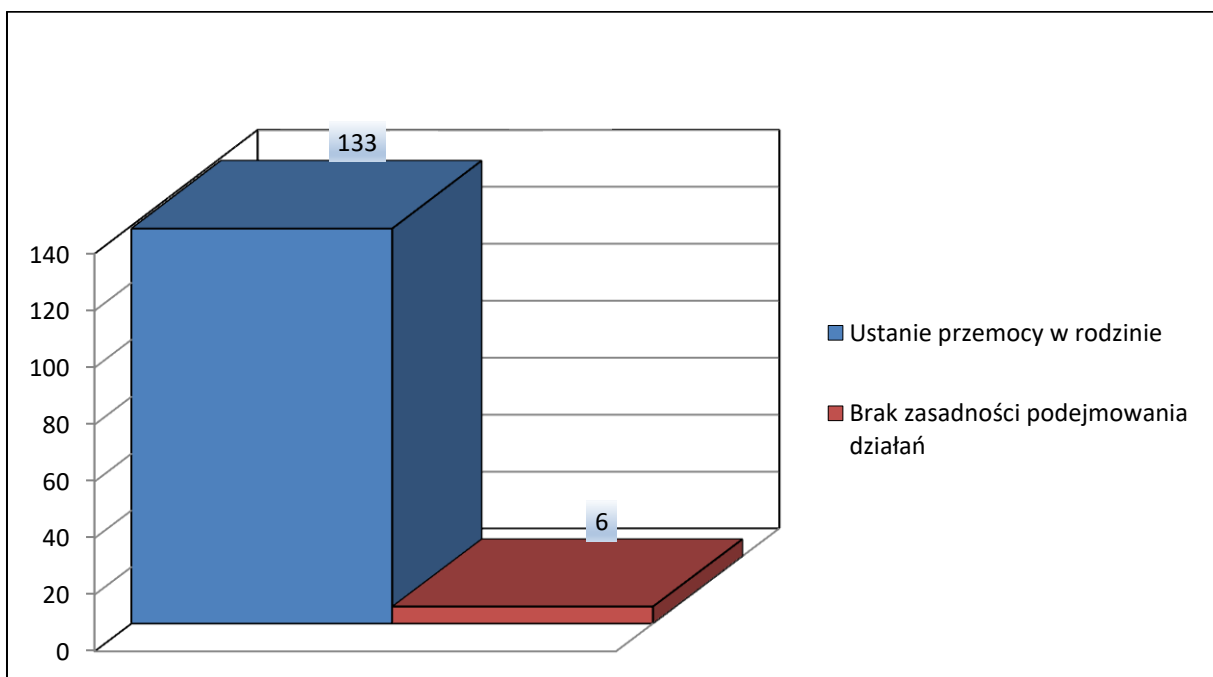
Zespół Interdyscyplinarny realizował działania określone w „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2021 – 2025”. W 2021 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 1350 spotkania grup roboczych. Do Przewodniczącej Zespołu w 2021 r. wpłynęło 170 „Niebieskich Kart” - formularz A. Na posiedzeniach grup roboczych wypełniono 72 „Niebieskie Karty” - formularz C oraz 66 „Niebieskich Karty” - formularz D.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego prezentuje poniższy wykres

W roku sprawozdawczym zostały zakończone 139 procedury „Niebieskich Kart” po ustaniu przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie (133 procedury), a także rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań (6 procedur).

Dane pokazuje poniższy wykres

W okresie sprawozdawczym, w strukturze MOPS w Jeleniej Górze funkcjonował jako

Ośrodek Wsparcia **Dzienny Dom Pomocy Społecznej**, świadczący wsparcie dla osób starszych i samotnych, rencistów i emerytów o niskich dochodach, które ze względu na wiek i niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych. W ciągu całego 2021 roku z pobytu w placówce skorzystało około 30 osób. Na utrzymanie placówki wydatkowano kwotę 582.566,87zł.

Pensjonariusze do swojej dyspozycji mają salę komputerową, salę terapii zajęciowej i pracownię krawiecką, salę telewizyjną, sale gier, czytelną z codzienną prasą, salę gimnastyczną i salę rehabilitacyjną wyposażoną w sprzęt do ćwiczeń, gdzie poprawiają swoją sprawność ruchową oraz stołówkę.

W Domu organizowane były zajęcia: terapia zajęciowa, muzykoterapia i gimnastyka. Ponadto odbyły się uroczyste spotkania z okazji świąt państwowych, kościelnych oraz okazjonalne. Prowadzona była również współpraca z Jeleniogórskim Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej w Jeleniej Górze oraz z Książnicą Karkonoską w Jeleniej Górze, w ramach której odbywały się spotkania z ciekawymi ludźmi, prelekcje i pogadanki. Dzienny Dom Pomocy Społecznej współpracował z Fundacją Pomaganie Przez Wspieranie, realizując projekt " Psychoedukacja i profilaktyka wczesnego wykrywania chorób otępiennych wśród mieszkańców Jeleniej Góry po 60 roku życia" współfinansowanym z JBO. W ramach wojewódzkiego programu NESTOR pensjonariusze uczestniczyli w zajęciach i spotkaniach w Bibliotece Pedagogicznej w Jeleniej Górze. W roku sprawozdawczym pensjonariusze kolejny raz wzięli udział w „Senioraliach” organizowanych przez Polski Związek Emerytów i Rencistów w Jeleniej Górze oraz w konkursie na kartkę Bożonarodzeniową organizowanym przez Areszt Śledczy w Jeleniej Górze. W Domu organizowane były spotkania przy kawie i herbacie, imieniny i urodziny pensjonariuszy oraz zabawy taneczne i wycieczki po ciekawych zakątkach Jeleniej Góry. W ramach akcji „Bezpieczny Senior” odbywały się spotkania

z dzielnicowymi i strażnikami miejskimi. Celem tych spotkań była poprawa poczucia bezpieczeństwa osób w starszym wieku, samotnych oraz niepełnosprawnych. W ramach działalności Dom zapewnia pensjonariuszom wyżywienie w postaci dwóch posiłków dziennie tj. śniadania i obiadu.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze funkcjonuje ośrodek wsparcia **Dzienny Dom „Senior+”** w Jeleniej Górze, utworzony w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, z dofinansowaniem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na funkcjonowanie placówki w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2021- Moduł II. W okresie sprawozdawczym Dzienny Dom „Senior+” świadczył wsparcie dla około 30 osób starszych, emerytów i rencistów nieaktywnych zawodowo Zapewniał pensjonariuszom 8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku, w tym zaspokajał ich potrzeby bytowe, edukacyjne, terapię zajęciową, świadczenia opiekuńcze oraz realizował potrzeby w aspekcie kulturalnym, rekreacyjnym i towarzyskim. W ramach działalności Dom zapewniał pensjonariuszom wyżywienie w postaci dwóch posiłków dziennie, tj. śniadania i obiadu. Uczestnicy do swojej dyspozycji mieli dwie sale odpoczynku, salę telewizyjno-filmową z biblioteczką, salę terapii zajęciowej, salę gimnastyczną wyposażoną w sprzęt do ćwiczeń, gabinet rehabilitacji, aneks kuchenny, gdzie przeprowadzano zajęcia

kulinarne oraz jadalnię, która pełniła również funkcję świetlicy, gdzie organizowane były spotkania i uroczystości.

W ciągu całego 2021 roku z pobytu w placówce skorzystało 37 osób. Koszt realizacji zadania w ramach Programu wyniósł ogółem 457.778,10 zł, w tym środki własne wynosiły 329.618,10 zł, natomiast dotacja z budżetu państwa 128.160,00 zł. Dodatkowo z wpłat od pensjonariuszy uzyskano kwotę 55.058,44 zł. W Dziennym Domu „Senior+” realizowane były następujące usługi: socjalne poprzez zapewnienie uczestnikom wyżywienia, edukacyjne poprzez nabycie nowej wiedzy dzięki spotkaniom z funkcjonariuszami Straży Miejskiej oraz Policji, ćwiczenie pamięci oraz porady psychologiczne podczas zajęć z psychologiem, przekazywanie czasopism dedykowanych dla seniorów oraz książek o tematyce ciekawej dla tej grupy wiekowej, zadbanie o zdrowie seniorów poprzez uczestnictwo w poradach i badaniach wzroku oraz słuchu, poprawę bezpieczeństwa seniorów poprzez przystąpienie do pilotażowego programu „Teleopieka”, zajęcia sportowo-rekreacyjne, w tym zajęcia Nordic Walking czy talasoterapia, kulturalno-oświatowe poprzez organizację wycieczek, wyjść do kina, udział w spektaklach, w trakcie których odbywały się spotkania poetyckie, występy muzyczne i prelekcje, aktywność ruchową, w tym ćwiczenia grupowe i zajęcia indywidualne, terapię zajęciową poprzez uczestnictwo w zajęciach technicznych, plastycznych, muzykoterapię czy warsztaty kosmetyczne.

W trakcie zawieszenia działalności związanej z pandemią, tj. od 01.01.2021 r. do 05.03.2021 r. podczas pozostawania pensjonariuszy w domach, wszyscy chętni seniorzy mieli dostarczane do miejsca zamieszkania posiłki w formie cateringu. Kadra prowadziła zajęcia w formie alternatywnej utrzymując regularny kontakt z uczestnikami, robiąc zakupy i realizując recepty. Terapia zajęciowa oraz rehabilitacja odbywała się poprzez indywidualne konsultacje oraz dostarczenie właściwych pakietów materiałów dla pensjonariuszy. W tym okresie seniorzy mogli liczyć na pomoc psychologa.

III. ZADANIA WŁASNE POWIATU

Do zadań własnych powiatu należy między innymi opieka nad rodziną i dzieckiem oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

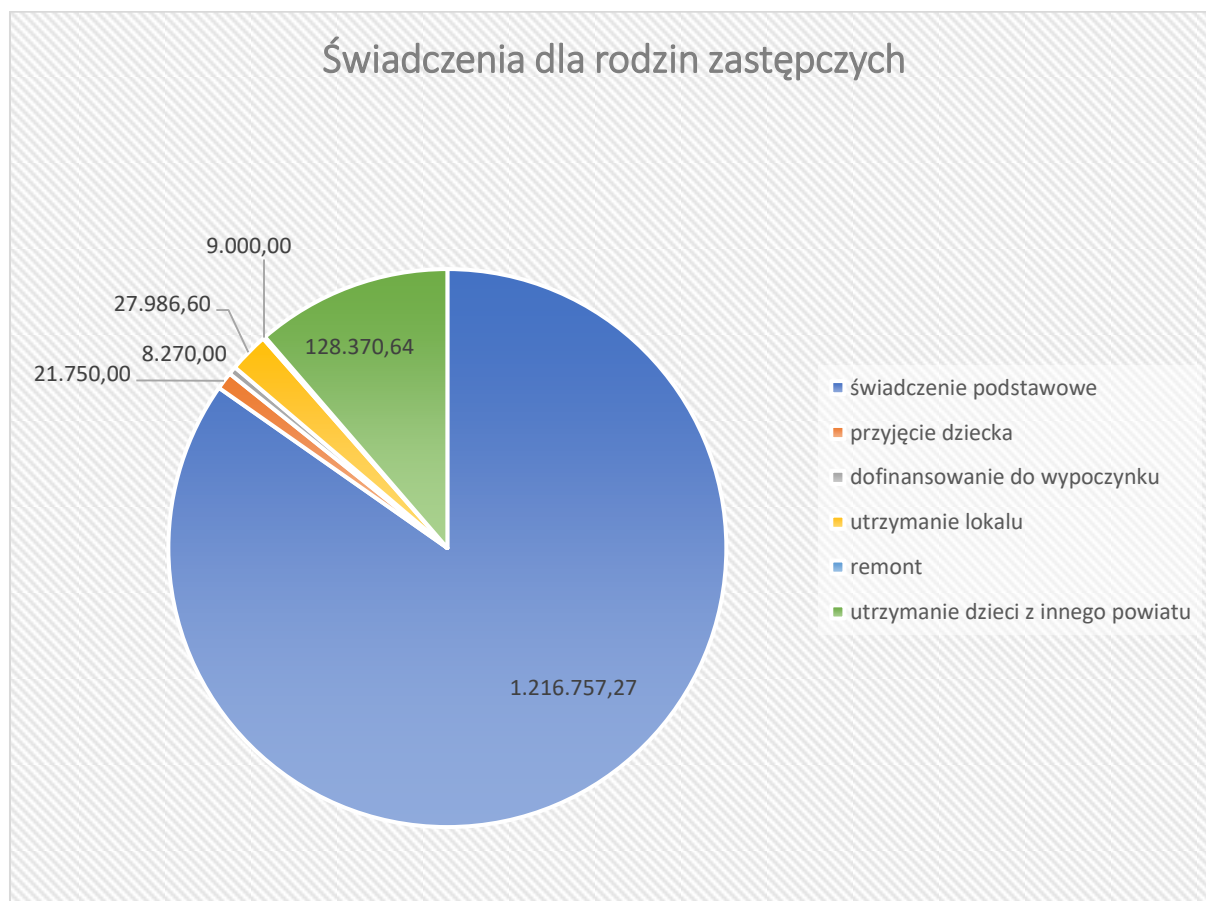
W roku 2021 na realizację zadań wykonywanych przez **Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem**, związanych z organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców i wsparciem pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, wydatkowano kwotę 2.063.253,36 zł.

Kwota ta została wydatkowana w następujący sposób:

- 531.173,56 zł przekazano powiatom, na terenie których przebywają w rodzinach zastępczych dzieci będące mieszkańcami Jeleniej Góry,
- 128.370,64 zł stanowią świadczenia podstawowe na utrzymanie 16 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w 14 rodzinach zastępczych w Jeleniej Górze,

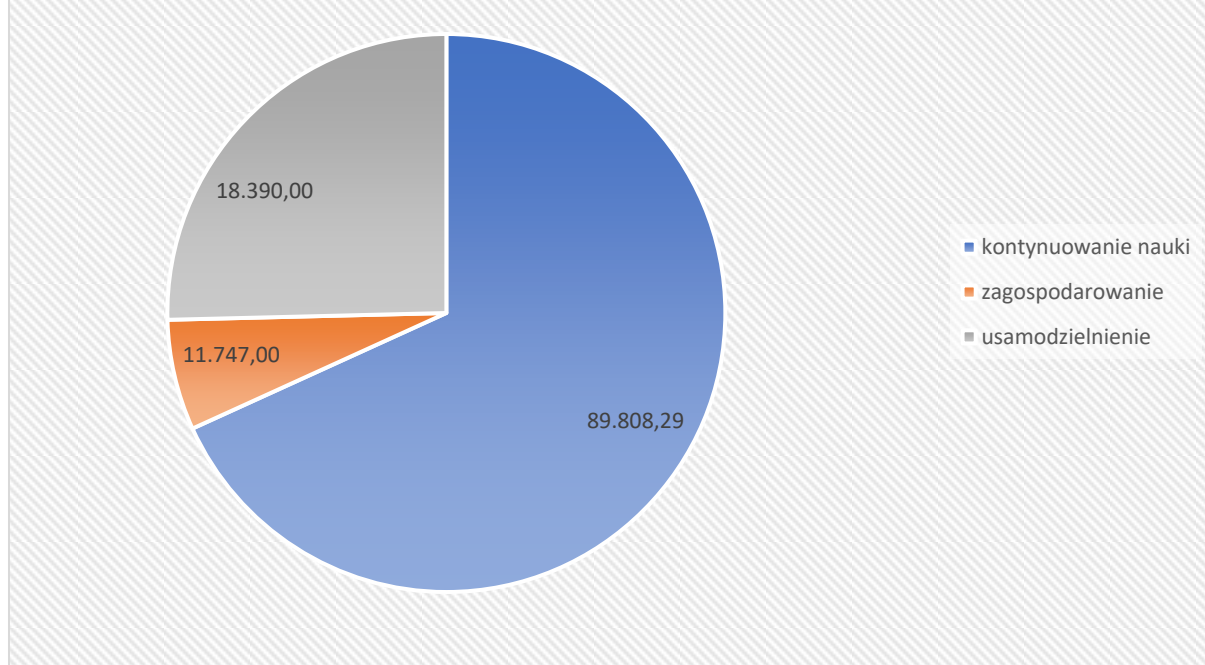
- 1.216.757,27 zł to pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 134 dzieci w 113 rodzinach zastępczych, w tym 4 rodzinach zastępczych zawodowych, 17 rodzin zastępczych niezawodowych i 92 rodziny spokrewnionych,
- 21.750,00 zł to jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej, wypłacona 17 dzieciom w 14 rodzinach zastępczych,
- 8.270,00 zł poniesiono na dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania, wypłacone 21 wychowankom rodzin zastępczych,
- 9.000,00 zł stanowi świadczenie na przeprowadzenie niezbędnego remontu, wypłacone 3 zawodowym rodzinom zastępczym o charakterze pogotowia,
- 27.986,60 zł to świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania lokalu dla 3 rodzin zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego,
- 18.390,00 zł to pomoc pieniężna na usamodzielnienie, wypłacona 5 wychowankom rodzin zastępczych,
- 11.747,00 zł to pomoc na zagospodarowanie, wypłacona 7 wychowankom rodzin zastępczych,
- 89.808,29 zł to pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, wypłacona 22 wychowankom rodzin zastępczych.

Szczegółowe dane przedstawiają poniższe wykresy

Świadczenia dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych

Od 2016 roku rodziny zastępcze objęte są wsparciem w postaci **dodatku wychowawczego**, zwanego „500+”. Dodatek ten przysługuje na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej do ukończenia przez nie 18 roku życia, jednak nie dłużej niż do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej. Na ten cel w analizowanym okresie zostały wykorzystane środki w wysokości 627.290,39 zł wraz z kosztami obsługi. W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 136 decyzji przyznających prawo do ww. świadczenia.

Od 01.07.2019 r. zgodnie z art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, składany w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki lub ośrodka, na każde umieszczone w tych placówkach i ośrodkach dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przysługuje **dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego** określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na ten cel w roku 2021 wykorzystano środki w wysokości 665.386,61 zł wraz z kosztami obsługi. W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 135 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

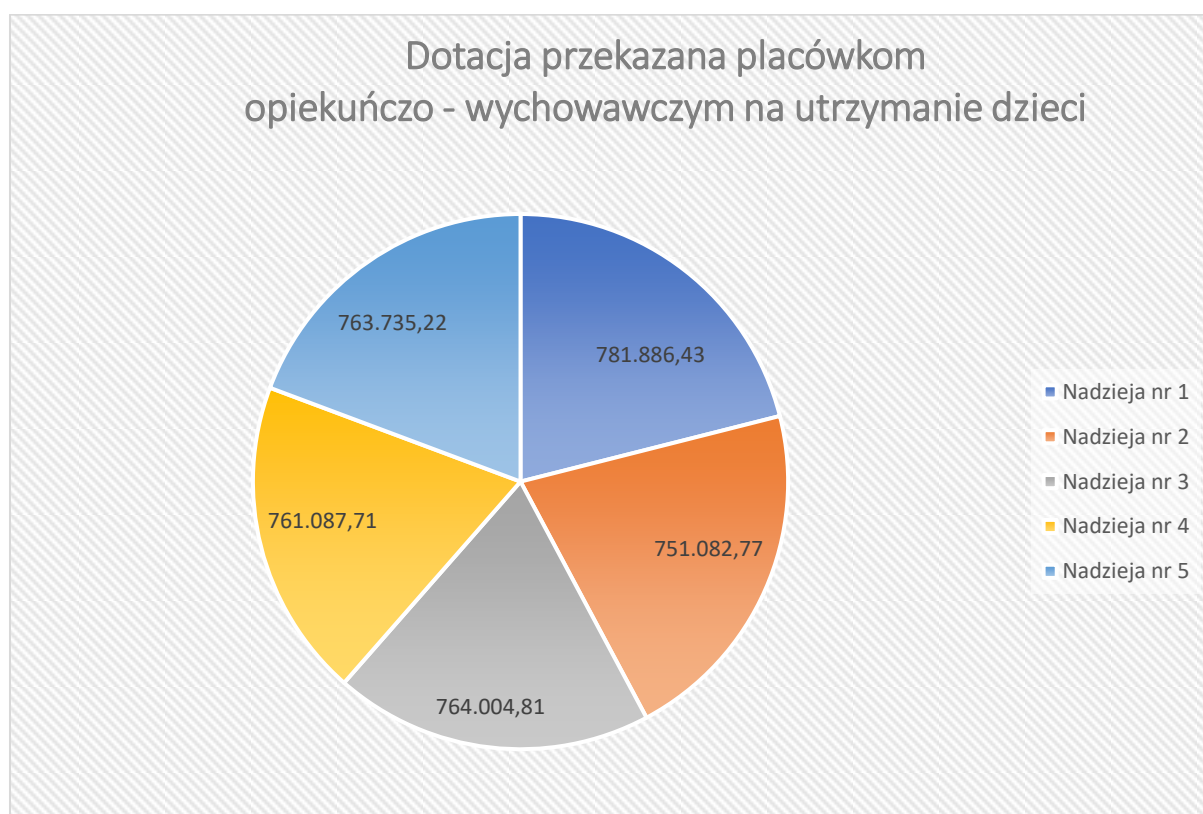
Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zajmuje się również wydawaniem skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych. W roku sprawozdawczym wydanych zostało 33 skierowania, w tym:

- 9 skierowań do Domu dla Dzieci „Nadzieja nr 1”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 6 skierowań do Domu dla Dzieci „Nadzieja nr 2”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 0 skierowań do Domu dla Dzieci „Nadzieja nr 3”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 5 skierowania do Domu dla Dzieci „Nadzieja nr 4”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 4 skierowania do Domu dla Dzieci „Nadzieja nr 5”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 9 skierowań do Centrum Opieki nad Dzieckiem „Dąbrówka” w Jeleniej Górze, zawierającego w swojej strukturze 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2021 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3.631.809,27 zł. W kwocie tej mieści się:

- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu dla Dzieci nr 1 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 781.886,43 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu dla Dzieci nr 2 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 751.082,77 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu dla Dzieci nr 3 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 764.004,81 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu dla Dzieci nr 4 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 761.087,71 zł,
- koszty utrzymania dzieci w Domu dla Dzieci nr 5 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 763.735,22 zł.

Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres

W związku z brakiem miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej jak i rodzinnej Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, celem realizacji postanowień sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej poszukuje miejsc również poza terenem Miasta Jeleniej Góry. W 2021 r. na terenie innych powiatów zarówno w instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 56 dzieci, w tym 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 47 dzieci w rodzinach zastępczych.

Dotacja przekazana innym powiatom na podstawie porozumień na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2021 r. wyniosła 905.513,29 zł, w tym:

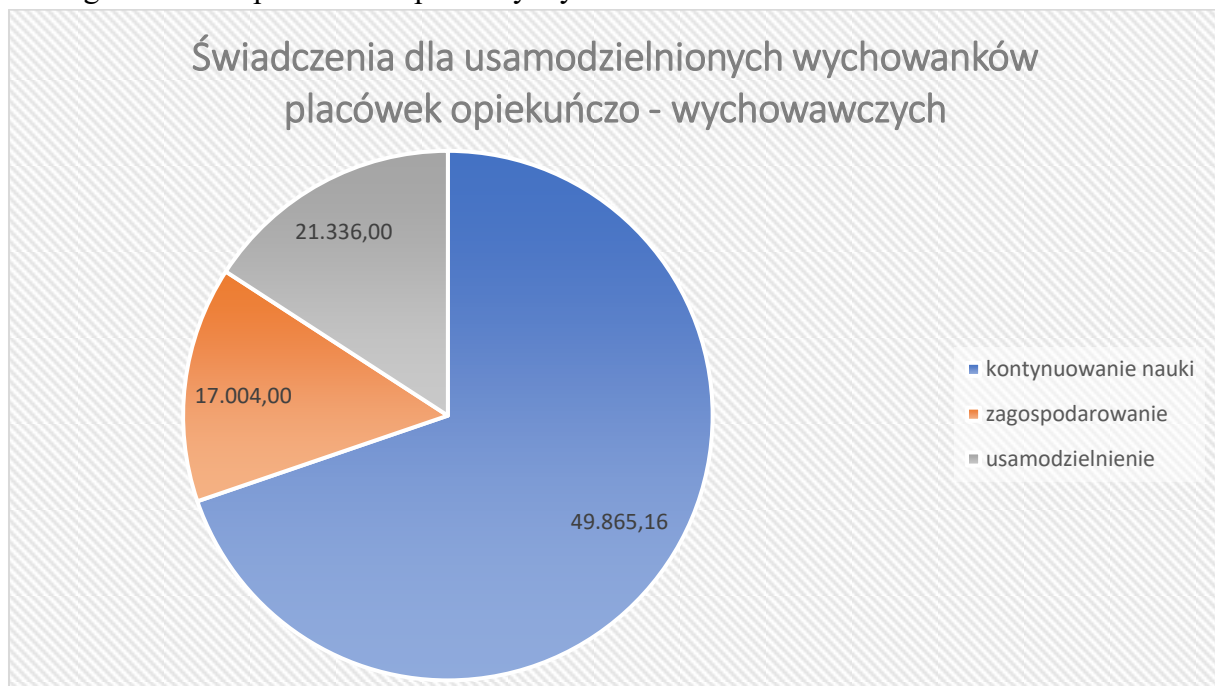
- opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie 374.339,73 zł,
- opłata za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w kwocie 531.173,56 zł.

W ramach świadczeń pieniężnych związanych z pomocą osobom usamodzielnianym opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą wydatковано łącznie kwotę 88.205,19 zł.

Wyplacaną wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych kwotę przeznaczono na:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 3 wychowanków w wysokości 21.336,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie dla 6 wychowanków w wysokości 17.004,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla 12 wychowanków w wysokości 49.865,19 zł.

Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres

W celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinach oraz udzielania wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Ośrodku zatrudnionych jest **6 asystentów rodziny**.

Do zadań asystenta należy między innymi diagnozowanie problemu rodziny i określenie wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb, sporządzenie planu pomocy rodzinie, zorganizowanie wsparcia środowiskowego oraz podejmowanie wraz z rodziną działań związanych z realizacją zadań zawartych w planie, prowadzenie poradnictwa i edukacji w zakresie możliwości rozwiązywania występujących problemów, pomoc

w poprawie sytuacji życiowej rodziny, kontrolowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć oraz dalsze budowanie aktywnej postawy rodziny.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. W 2021 r. wsparciem asystentów rodziny objętych było łącznie

112 rodzin. Z 29 rodzinami asystenci zakończyli pracę (w 10 przypadkach ze względu na osiągnięcie założonych celów, w 10 przypadkach ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, w 5 ze względu na brak efektów pracy z rodziną, natomiast w 4 ze względu na zmianę metody pracy z rodziną). 28 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zostało zobowiązanych do tej współpracy przez Sąd.

Jednym z zadań asystenta rodziny zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny

podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 tejże ustawy. W 2021 r. asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze dokonali łącznie 95 takich ocen.

W 2021 r. asystenci rodziny podejmowali szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny w codziennym funkcjonowaniu, a w szczególności podniesienie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców. W 20 przypadkach występowali do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z wnioskiem o podjęcie działań zgodnych z art. 109 kodeksu rodzinnego, a w szczególności o ingerencję w wykonywanie władzy rodzicielskiej ze względu na zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci, występującą przemoc w rodzinie co bezpośrednio zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu dzieci. Sporządzili 26 opinii o bieżącym funkcjonowaniu rodziny w odpowiedzi na zapytanie Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze oraz 5 opinii w odpowiedzi na zapytanie Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze Wydział ds. Nieletnich i Patologii. W trakcie współpracy z rodzinami, asystenci rodziny podjęli działania celem umieszczenia rodzica z dzieckiem w domach dla samotnych matek. Działania te podjęto w stosunku do 2 rodzin, które zostały umieszczone w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku. W związku z występowaniem u większości rodzin problemu uzależnienia od różnego rodzaju substancji psychoaktywnych 1 osoba została umieszczona w ośrodku leczenia uzależnień, celem przejścia 12 miesięcznej terapii.

W 2021 r. asystenci rodziny podejmowali również działania zmierzające do poprawy codziennego funkcjonowania i podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców:

- 52 rodziny zostały zgłoszone do akcji charytatywnych, tj. „Szlachetna Paczka” czy organizacja Mikołajek dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 10 dzieci z rodzin wspieranych pracą asystenta rodziny zostało zgłoszonych do wyjazdu wakacyjnego organizowanego przez kuratorium oświaty we Wrocławiu,
- 15 rodzin zostało doposażonych w sprzęt komputerowy pozyskany od sponsorów dla dzieci, celem realizacji zdalnego nauczania w okresie pandemii COVID-19,
- 12 rodzin wystąpiło z wnioskiem do Urzędu Miasta w Jeleniej Górze o przydział mieszkania z zasobów miasta,
- 20 rodzin zostało doposażonych w sprzęt AGD, meble oraz odzież,
- wszystkie rodziny w okresie epidemii COVID-19 zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

W 2021 r. asystenci rodziny współpracowali ponadto z Działem Interwencji Kryzysowej Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom organizując dwukrotnie warsztaty dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem asystenta, mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz wskazanie prawidłowych postaw rodzicielskich. Asystenci rodziny na bieżąco współpracowali również z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta Jeleniej Góry, a w szczególności z:

- Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze,
- szkołami i przedszkolami funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry,
- Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze,

- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry.

W Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zatrudnionych jest **5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**. W roku sprawozdawczym do ich zadań należało między innymi:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz w uzyskaniu dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do Ośrodka Adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- sporządzenie na wniosek sądu opinii o rodzinie zastępczej i jej członkach,
- wspieranie rodzin w okresie trwania epidemii COVID-19.

Do zadań koordynatorów rodziny należało także udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej w oparciu o indywidualne programy usamodzielnienia. W roku sprawozdawczym koordynatorzy wspólnie z wychowankami oraz opiekunami usamodzielnia sporządzili 7 indywidualnych programów usamodzielnienia. Świadczyli oni również merytoryczne wsparcie rodzinom zastępczym oraz pomoc w przezwyciężeniu problemów wychowawczych z dziećmi, nawiązując bezpośredni kontakt z rodzinami zastępczymi oraz monitorując proces adaptacji dziecka w rodzinie zastępczej, jego rozwój psychiczny, wystąpienie zaburzeń rozwojowych lub postępów w rozwoju dziecka. Koordynatorzy również współpracowali z pracownikami socjalnymi w zakresie umożliwienia dzieciom przebywającym w rodzinie zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, inicjowali nowe formy wsparcia uwzględniające zasoby środowiska lokalnego dla rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych. W 2021 r. opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 88 rodzin zastępczych.

Zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej było dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oceny tej dokonywano raz na kwartał, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia raz na 6 miesięcy. Po przeprowadzeniu przedmiotowych ocen w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz innymi specjalistami pracującymi z dzieckiem i rodziną zastępczą, organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał je do właściwego Sądu. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. przeprowadzili 191 zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 25 zespołów ds. oceny rodzin zastępczych.

W 2021 r. zostało sporządzonych 191 opinii dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 25 opinii dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Dodatkowo koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 8 opinii na potrzeby i prośbę Sądu oraz 1 opinię na prośbę Rzecznika Praw Dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wystosowali 8 wniosków do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, 4 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego.

Ponadto dla potrzeb Sądu Rejonowego przeprowadzono 30 wywiadów w środowiskach, na podstawie, których sporządzono 30 opinii dotyczących osób zgłaszających gotowość

do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Trzech pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze posiada uprawnienia do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. W 2021 r. zostało przeprowadzone jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze, którzy wyrazili gotowość do pełnienia tej roli. Jedna z wyszkolonych rodzin w chwili obecnej tworzy rodzinę zastępczą niezawodową dla dwuletniej dziewczynki. W przypadku wystąpienia sytuacji problemowych w rodzinach zastępczych, koordynatorzy podejmowali działania mające na celu poprawę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Przeprowadzane były wizyty w szkołach, rozmowy z wychowawcą oraz pedagogiem szkolnym. Analizie podlegały zgłaszane przez rodziców zastępczych trudności opiekuńczo-wychowawcze. Opracowywany jest także plan działań interwencyjnych i naprawczych. Ocenie podlegały kontakty dzieci z rówieśnikami, stosunek do dorosłych, relacje między poszczególnymi członkami rodziny. W sytuacji, kiedy w trakcie pracy z rodziną stwierdzony został brak zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, sporządzono do Sądu Rejonowego wnioski o powrót dziecka do rodziny biologicznej, bądź też o umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym do Sądu Rejonowego złożono 3 wnioski o rozwiązanie rodziny zastępczej.

W 2021 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podejmowali szereg innych działań mających na celu wspieranie rodzin zastępczych:

- 15 rodzin zostało zgłoszonych do akcji charytatywnych, tj. „Szlachetna Paczka” czy „Wielka Paka dla Dzieciaka” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 10 dzieci z rodzin zastępczych zgłoszono do wyjazdu wakacyjnego zorganizowanego przez kuratorium oświaty we Wrocławiu,
- motywowano rodziny zastępcze do udziału w grupach wsparcia,
- świadczone pomoc rodzinom zastępczym w uzyskiwaniu informacji z innych instytucji, tj. ZUS, Urząd Skarbowy,
- udzielono pomocy w ustaleniu wizyt u specjalistów,
- pomagano w wypełnianiu i składaniu wniosku o przydział mieszkania z zasobów miasta,
- udzielano pomocy rodzinom zastępczym w złożeniu elektronicznych wniosków do ZUS o przyznanie świadczenia „Dobry Start”,
- pomagano w ustaleniu wizyt u psychologa.

Dla właściwej realizacji zadań przypisanych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, mając na uwadze konieczność stopniowego dochodzenia do sytuacji optymalnej, w której wsparcie mają zapewnione wszystkie tego wymagające osoby oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, w lipcu 2021 r. zostały uruchomione na terenie Miasta Jeleniej Góry dwa **mieszkania chronione treningowe**. Do realizacji tego zadania został zatrudniony koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, który jednocześnie sprawuje pieczę nad mieszkaniami oraz wychowankami tam zamieszkałymi. Do zadań opiekuna mieszkań chronionych należy:

- rozpoznawanie problemów, zasobów, potencjału predyspozycji, potrzeb mieszkańców oraz ustalenie ścieżki reintegracji społecznej i/lub zawodowej,
- udzielanie mieszkańcom wsparcia mającego na celu naukę lub utrzymanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych, pełnienia ról społecznych,
- nadzór nad przestrzeganiem regulaminu mieszkania chronionego, w tym w szczególności organizacją mieszkania i sprawowanie pieczy nad właściwym jego użytkowaniem,
- monitorowanie pobytu użytkowników w mieszkaniu,
- wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów,
- wspieranie użytkowników w zakresie integracji społecznej, edukacyjnej, zawodowej,
- wspieranie i kontrola realizacji przez użytkownika indywidualnego programu usamodzielniania,
- współpraca z rodziną i opiekunami w procesie usamodzielnienia użytkowników mieszkania chronionego,
- udzielenie pomocy i wskazanie sposobów załatwienia spraw urzędowych i osobistych,
- dokonywanie co najmniej raz na 3 miesiące oceny sytuacji osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu chronionym,
- prowadzenie działań związanych z treningiem praktycznych umiejętności życiowych, w tym trening kulinarny, trening higieny, trening ekonomiczny, trening gospodarczy i obsługi sprzętu AGD i RTV, trening umiejętności korzystania z instytucji użyteczności publicznej.

Jednocześnie koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pracował z usamodzielnionymi wychowankami pieczy zastępczej, którzy nie korzystali z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym. W chwili obecnej mieszkanie chronione zajmuje jeden wychowanek, który opuścił rodzinną formę pieczy zastępczej - rodzinę zastępczą zawodową.

W Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zatrudnionych jest dwóch **pracowników socjalnych**, którzy prowadzą pracę socjalną w rodzinach zastępczych nie objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wspierają usamodzielnionych wychowanków oraz podejmują szereg dodatkowych działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Podobnie jak koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy socjalni w roku 2021 przeprowadzili 12 zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, a co za tym idzie, sporządzili 12 opinii do sądu o sytuacji dziecka i dalszej zasadności pobytu w pieczy zastępczej. Na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków rodzin zastępczych lub na dwa miesiące przed opuszczeniem placówki opiekuńczo-

wychowawczej, z wychowankami pieczy zastępczej sporządzany jest program usamodzielnienia, gdzie wraz z wychowankiem i jego opiekunem określone są cele i zadania wychowanka, jego plany edukacyjne oraz życiowe. W przypadku braku opiekuna programu usamodzielnienia, opiekunem zostaje pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, przyjmując na siebie obowiązek pomocy i nadzorowania wychowanka. W 2021r. indywidualne programy usamodzielniania były przygotowane dla 7 wychowanków, natomiast w przypadku wychowanków posiadających indywidualny program usamodzielnienia przeprowadzono dodatkowo 35 aktualizacji IPU oraz zakończenie programu.

Pracownicy socjalni podejmowali szereg działań wspierających i informacyjnych na rzecz rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach:

- prowadzenie rozmów wspierających, wychowawczych, motywujących, doradczych w rodzinie,
- wskazywanie rozwiązań bieżących problemów, sytuacji konfliktowych,
- pomoc w pisaniu pism, składaniu wniosków np. do MOPS, PSON, WGM,
- pomoc w nawiązaniu, utrzymaniu oraz poprawie relacji między rodziną zastępczą a rodziną biologiczną,
- utrzymanie kontaktu z rodzicami biologicznymi,
- informowanie o imprezach organizowanych przez MOPS,
- zgłaszanie rodzin do udziału w projektach, koloniach itp.,
- pomoc w szukaniu dodatkowych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży,
- współpraca z powiatowymi centrami pomocy rodzinie na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy,
- kierowanie w miarę potrzeb do różnych instytucji wspierających rodzinę i dzieci oraz dorastającej młodzieży (do poradni specjalistycznych, doradcy zawodowego, fundacji, urzędów, biur prawnych, ośrodków pomocy, ZUS, Sądu, itp.),
- szukanie sponsorów, współpraca ze sponsorami,
- nawiązywanie kontaktów z wychowawcami klas, pedagogami, współpraca z przedstawicielami szkół, OHP,
- sporządzanie indywidualnych planów usamodzielnienia,
- współpraca z fundacjami (Szlachetna Paczka, Moja Fundacja),
- organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego,
- organizacja festynu integracyjnego dla rodzin zastępczych,
- promocja pieczy zastępczej.

Działania podejmowane na rzecz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w zakresie:

1. Oddziaływań wychowawczych:

- wykonanie „mapy osób” mogących wesprzeć wychowanka w procesie usamodzielnienia,
- pomoc w budowaniu grupy wsparcia dla wychowanka,
- pomoc w wytyczaniu celów bliższych i dalszych, wspieranie wychowanka w ich realizacji,
- pomoc edukacyjna,

- podtrzymywanie motywacji do nauki i ukończenia szkoły,
  - pomoc i doradzanie w wyborze dalszego etapu kształcenia,
  - podwyższanie kompetencji społecznych i zaradności życiowej,
  - pomoc w rozwiązywaniu problemów, szukaniu rozwiązań trudnych sytuacji życiowych, wskazywanie rozwiązań, podpowiadanie i wskazywanie sposobów ich rozwiązywania, sugerowanie oraz prezentacja metod wspomagających rozwiązywanie konfliktów i kwestii spornych, prowadzenie mediacji,
  - oddziaływania wychowawcze mające na celu wyrobienie właściwych postaw społecznych i przygotowanie do samodzielnego życia,
  - modyfikowanie IPU z usamodzielnianym i opiekunem w miarę zmieniającej się sytuacji wychowanka,
  - prowadzenie rozmów mających na celu budowanie własnej wartości samooceny,
  - objaśnianie norm prawnych i przepisów dot. wychowanka,
  - współpraca z opiekunem usamodzielnienia, rodziną wychowanka na rzecz sprawnej i skutecznej realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia,
  - poszukiwanie wolontariuszy do wspierania wychowanka w dążeniu do samodzielnego niezależnego życia.
2. Rozszerzania kompetencji społecznych:
- kierowanie w miarę potrzeb do różnych instytucji wspierających rodzinę i dzieci oraz dorastającej młodzieży (poradnie specjalistyczne, doradca zawodowy, fundacje, biura prawne, MOPS, ZUS, Sąd, UM, WGM, PZON itp.),
  - pomoc w nawiązaniu kontaktu z tymi instytucjami i opracowaniu dokumentacji (pisanie pism, pomoc w wypełnianiu wniosków do różnych instytucji),
  - doradzanie w zakresie wydatkowania uzyskanych świadczeń na zagospodarowanie, usamodzielnienie,
  - pomoc w poszukiwaniu ofert pracy,
  - pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania (wynajem).
3. Pomoc w poprawie warunków socjalno-bytowych:
- szukanie sponsorów celem poprawy warunków bytowych wychowanków,
  - pomoc w uzyskaniu świadczeń (MOPS, PFRON, ZUS itp.),
  - współpraca z fundacjami (Moja Fundacja, Szlachetna Paczka),
  - pomoc w uzyskaniu lokalu z zasobów Miasta Jelenia Góra,
  - współpraca z urzędami, fundacjami i innymi instytucjami mogącymi wesprzeć wychowanka w procesie jego usamodzielnienia.

Pracownicy socjalni Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem podjęli kontakt z 197 środowiskami objętymi wsparciem i pomocą ww. Działu, w tym uczestniczyli we wszystkich zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Sporządzili dodatkowo 61 opinii o rodzicach biologicznych na potrzeby innych organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej z terenu całej Polski.

W analizowanym okresie wydali łącznie 627 decyzji administracyjnych, w tym:

- 289 decyzji w ramach pomocy dla rodzin zastępczych,
- 46 decyzji w ramach pomocy dla osób usamodzielnionych (kontynuacja nauki),

- 13 decyzji w ramach pomocy na zagospodarowanie dla osób usamodzielnionych,
- 8 decyzji w ramach pomocy na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 136 decyzji w ramach dodatku wychowawczego (rodziny zastępcze),
- 135 decyzji w ramach świadczenia w wysokości dodatku wychowawczego z art. 113a ustawy o dodatku wychowawczym dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dnia 30 maja 2021 r. na zaproszenie Prezydenta Miasta Jeleniej Góry w Sali Rajców Urzędu Miasta odbyło się spotkanie z okazji **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego**, w którym wzięły udział zaproszone rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Jeleniej Góry.

Również w 2021 r. pracownicy Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem po raz pierwszy zorganizowali **Piknik Integracyjny dla Rodzin Zastępczych** z Miasta Jeleniej Góry. Piknik został przeprowadzony przy wsparciu „Mojej Fundacji” oraz sponsorów, dzięki którym można było ufundować upominki dla rodzin zastępczych. Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem dąży do tego, aby piknik stał się imprezą cykliczną, w trakcie której rodziny zastępcze będą mogły wymieniać się swoimi doświadczeniami.

W ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Program asystent rodziny na rok 2021**” został wypłacony dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny zatrudnionych w gminach w roku 2021. Wysokość dofinansowania wynosiła 2.000,00 zł dla jednego asystenta. Łączna kwota dotacji z ww. programu to kwota 10.000,00 zł. Przyznane środki umożliwiły dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla 5 asystentów rodziny, którzy aktywnie działali na rzecz rodzin w okresie pandemii Covid-19.

W 2021 roku **Dział Rehabilitacji** realizował zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, których głównym źródłem finansowania były środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Limit środków przyznany decyzją Zarządu PFRON dla Miasta Jeleniej Góry na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rok 2021 wynosił 2.809.765,00 zł. W 2021 roku Dział realizował:

- zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- obsługę merytoryczną i finansową programów celowych PFRON, których uczestnikiem było Miasto Jelenia Góra,
- zapewnienie osobom ubezwłasnowolnionym całkowicie lub częściowo opieki prawnej lub kurateli,
- prowadzenie Klubu Integracji Społecznej,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Jeleniej Góry,
- prowadzenie Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

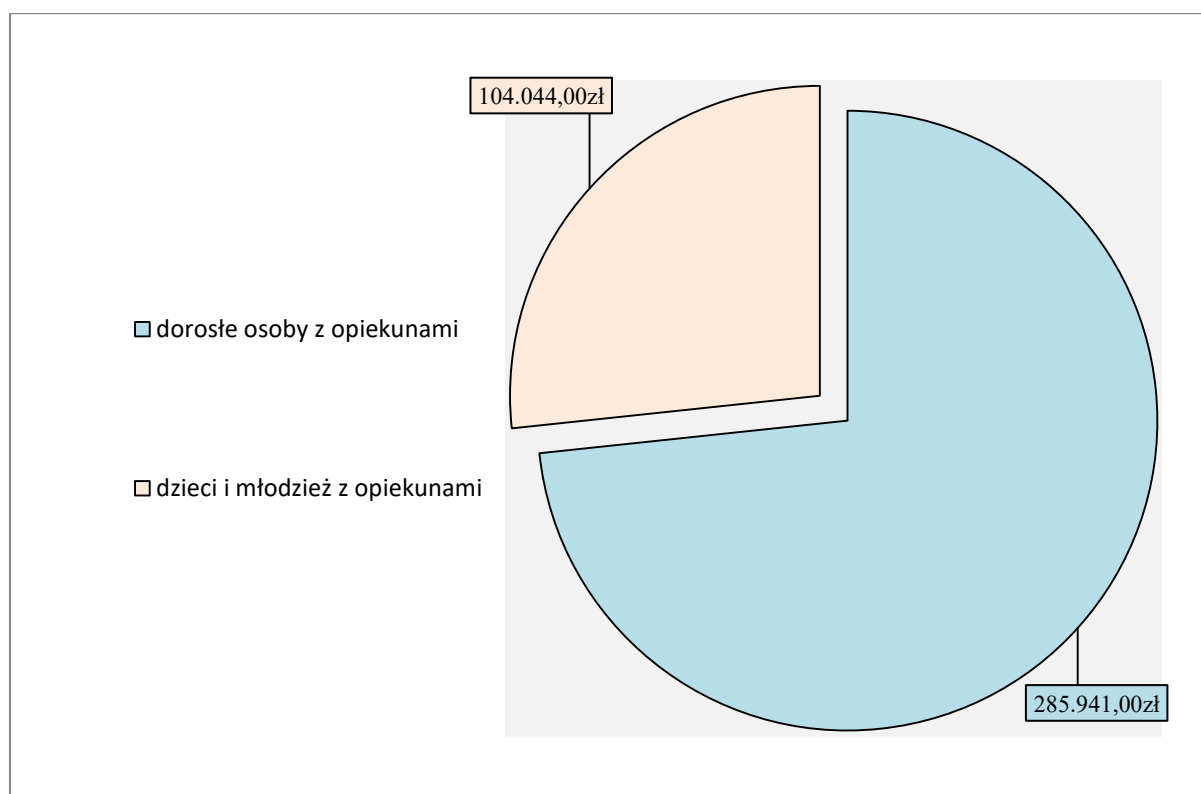
Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2021 roku realizowano następujące zadania:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 389.985,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 316 osób, w tym 98 opiekunów. Wyplacono dofinansowanie dla 273 osób, w tym 79 opiekunom.

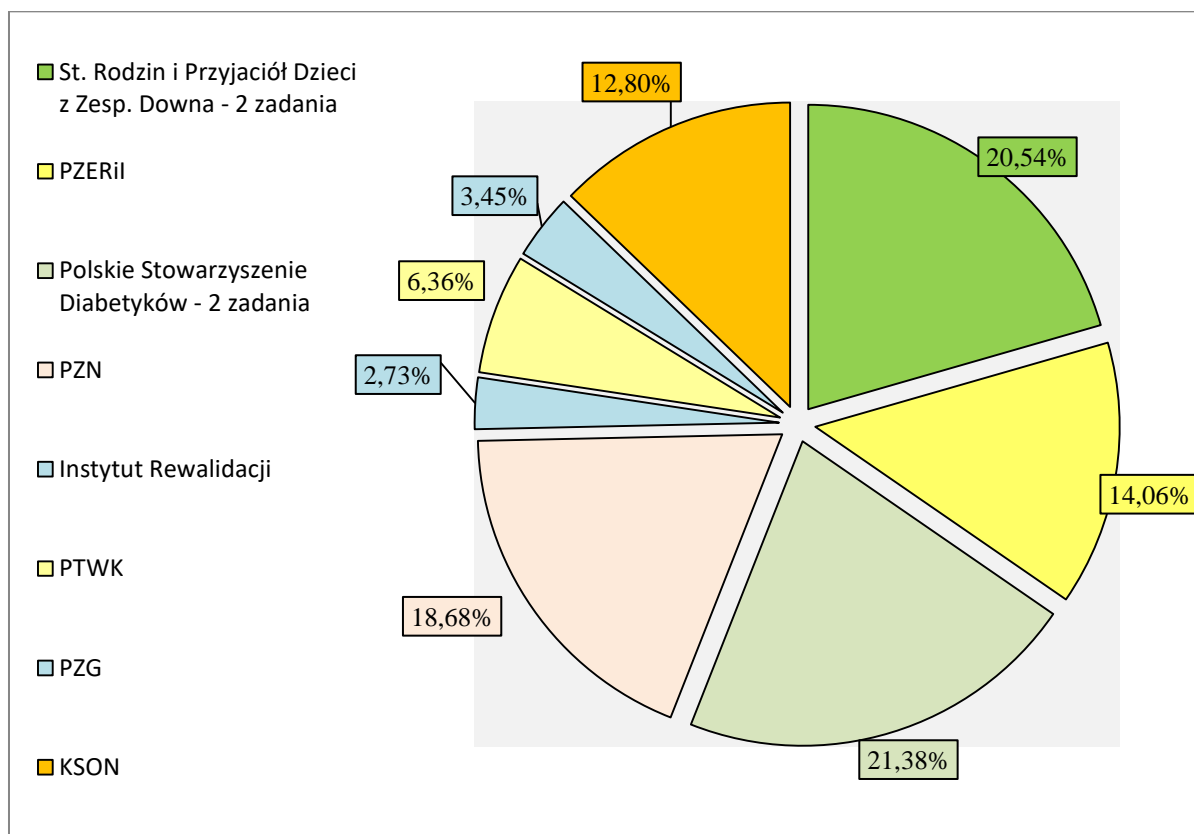
Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres

2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Na zadanie to wpłynęły 22 wnioski (22 zadania) na kwotę 117.888,00 zł. Przedmiotowe wnioski złożyło 8 organizacji pozarządowych. Kwota wydatkowana na realizację zadania wyniosła 66.008,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy jednoczesnej pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przyznał dofinansowanie do organizacji 18 zadań. W imprezach tych wzięły udział łącznie 924 osoby niepełnosprawne.

Procentowa wielkość wsparcia przedstawia poniższy wykres

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. Wydatkowano kwotę 663.037,00 zł, w tym na:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 8 niepełnosprawnych osób na kwotę 23.136,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 1 podmiotu prowadzącego działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych na kwotę 14.000,00 zł,
- dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 491 osób na kwotę 625.901,00 zł.

Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe, wózki inwalidzkie,

materace i poduszki przeciwoślizgowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki, worki stomijne i cewniki oraz aparaty na bezdech senny.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Na ten cel przeznaczono i rozliczono kwotę 334.479,00 zł. W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do likwidacji:

- barier architektonicznych, w tym dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dofinansowania zakupu uchwytów funkcjonalnych, dostosowania łazienek, likwidacji progów, poszerzenia otworów drzwiowych, wykonania posadzek antypoślizgowych, wykonania podjazdu, montażu krzesła przyschodowego,
- barier technicznych, w tym montażu bezobsługowego centralnego ogrzewania, zakupu uchwytów funkcjonalnych, schodołazów, pralek, zmywarek, płyt indukcyjnych, krzeseł kąpielowych, robotów odkurzających samojezdnych oraz opraw okularowych, lupy elektronicznej, podnośnika transportowego,
- barier w komunikowaniu się, w tym zakupu komputerów oraz tabletów z przyłączem do internetu, telefonów komórkowych.

Wydatkowanie środków finansowych na to zadanie przedstawia poniższa tabela

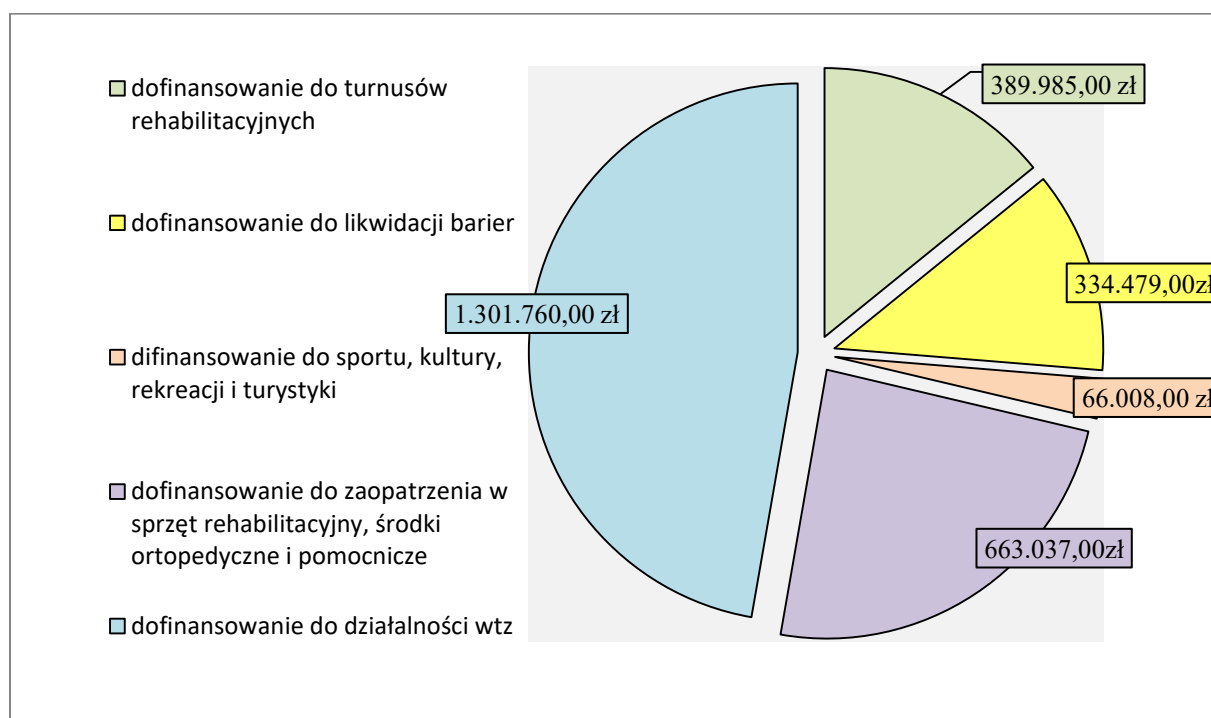
Lp.	Rodzaj barier likwidowanych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Przyjęte wnioski w 2021 roku		Zrealizowane umowy w 2021 roku	
		Liczba osób	Kwota wnioskowana (w zł)	Liczba osób	Kwota wydatkowana (w zł)
1.	Bariery architektoniczne	17	246.846,40	7	99.487,56
2.	Bariery w komunikowaniu się	44	144.374,45	38	120.255,64
3.	Bariery techniczne	33	162.450,60	30	114.735,80
	OGÓŁEM:	94	553.671,45	75	334.479,00

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej. W 2021 r. przeznaczono na to zadanie kwotę 1.301.760,00 zł. Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej:

- przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami, dofinansowane na kwotę 433.920,00 zł,
- przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną, dofinansowane na kwotę 867.840,00 zł.

Roczny koszt pobytu jednego uczestnika w WTZ, pokrywany ze środków PFRON, wyniósł 21.696,00 zł. Należy podkreślić, iż 10% ogólnych kosztów działalności WTZ finansowanych jest ze środków budżetu Miasta Jeleniej Góry tj. w wysokości 94.973,50 zł oraz budżetu Powiatu Jeleniogórskiego w wysokości 49.666,50 zł. Dział Rehabilitacji prowadzi nadzór merytoryczny i finansowy nad działalnością ww. placówek.

Poniższy wykres przedstawia wydatkowane środki PFRON w 2021 roku na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia oraz uzyskanie awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w zatrudnieniu. Przy realizacji wyżej wymienionego zadania Dział Rehabilitacji współpracuje m.in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz pracodawcami.

W ramach rehabilitacji zawodowej Dział realizował w 2021 roku następujące zadania:

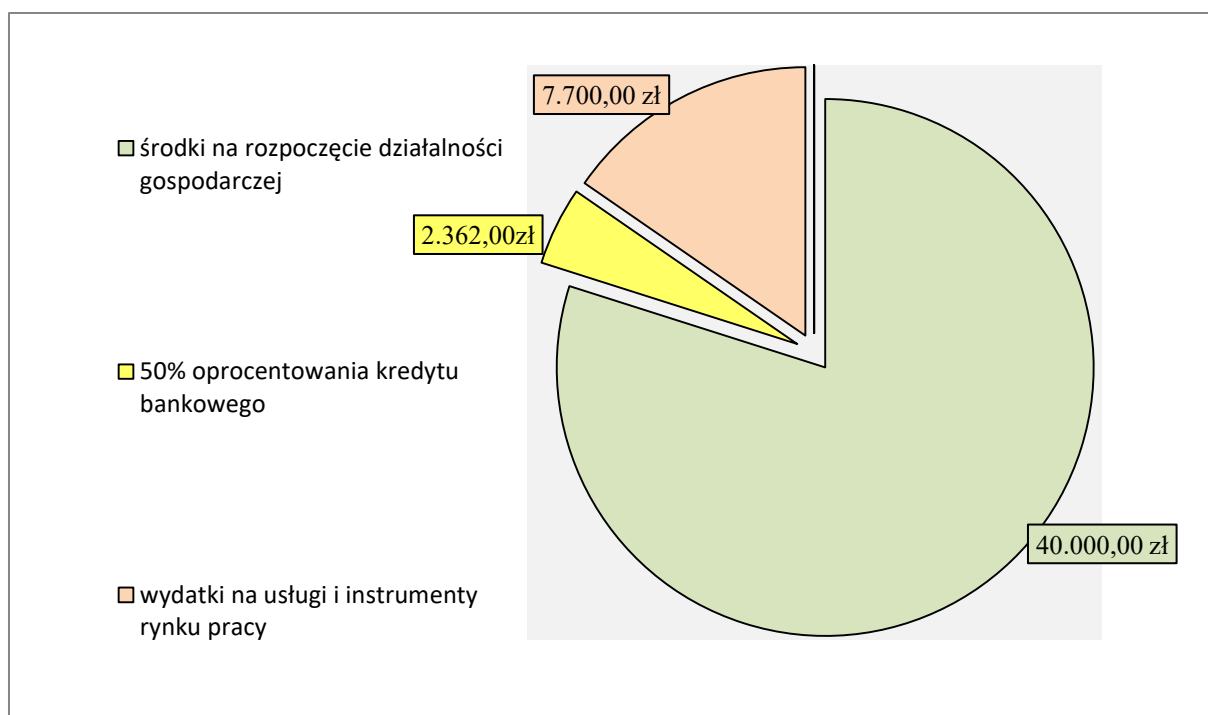
1. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. W roku sprawozdawczym wpłynęły 3 wnioski na łączną kwotę 119.542,00,00 zł. Podpisano i rozliczono 2 umowy na kwotę 40.000,00 zł.

2. Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności. W roku sprawozdawczym o dofinansowanie

w tym temacie wnioskowała 1 osoba niepełnosprawna i wniosek rozpatrzono pozytywnie. Podpisano 1 umowę na kwotę 2.362,00 zł.

3. Finansowanie wydatków na usługi i instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. W roku sprawozdawczym o dofinansowanie w tym zakresie wnioskowała 1 osoba niepełnosprawna i wniosek rozpatrzono pozytywnie. Podpisano 1 umowę na kwotę 7.700,00 zł. Zadanie merytorycznie realizowane było przez PUP w Jeleniej Górze.

Poniższy wykres przedstawia środki PFRON wydatkowane w 2021 roku na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej ogółem wydatkowano w 2021 r. kwotę 2.805.331,00 zł. W ramach 2,5% środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych do budżetu Miasta przekazano kwotę 70.133,00 zł.

Miasto Jelenia Góra jest uczestnikiem programów celowych ogłaszanych przez PFRON. W roku sprawozdawczym realizowano **2 programy celowe** w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, tj.:

I. „**Aktywny samorząd**”. Rok ubiegły to dziesiąty rok działania programu. W edycji 2020/21 złożono do realizacji 94 wnioski. Przyznano dofinansowanie, podpisano 89 umów i rozliczono środki na kwotę łączną 455.313,00 zł w następujących obszarach:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, wsparcie otrzymały 2 osoby na kwotę 14.840,00 zł,

- b) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, wsparcie otrzymała 1 osoba na kwotę 1.852,00 zł.
- 2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
- a) Zadanie 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, wsparcie otrzymało 20 osób na kwotę 129.430,00 zł.
- 3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, wsparcie otrzymały 2 osoby na kwotę 20.000,00 zł,
- b) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, wsparcie otrzymały 3 osoby na kwotę 58.855,00 zł.
- c) Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, wsparcie otrzymały 3 osoby na kwotę 22.125,00 zł.
- 3) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, wsparcie otrzymały 4 osoby na kwotę 11.547,00 zł.
- Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, wsparcia udzielono 54 osobom na kwotę 196.664,00 zł.

II. **„Program wyrównywania różnic między regionami III” obszar D i F.** Miasto Jelenia Góra na lata 2020/21 otrzymało w ramach programu dofinansowanie w wysokości 133.742,70 zł na realizację 2 projektów. Podpisano 2 umowy, w ramach których wydatkowano i rozliczono w latach 2020/21 kwotę 128.439,00 zł.

Do zadań Działu Rehabilitacji należy również **zapewnienie osobom ubezwłasnowolnionym całkowicie lub częściowo opieki prawnej lub kurateli.**

Opiekun prawny osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej

Osoba całkowicie ubezwłasnowolniona jest instytucjonalnie pozbawiona możliwości dokonywania czynności prawnych. Nie może między innymi podarować lub sprzedać swojego majątku, nie może niczego wartościowego kupić, wynająć mieszkania, zobowiązać się do wykonania dzieła lub zlecenia, nie może przyjąć darowizny lub sporządzić testamentu. Opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej ustanawia Sąd Opiekuńczy. Opiekun prawny zostaje powołany dla skutecznej ochrony interesów osobistych i majątkowych osoby ubezwłasnowolnionej dlatego, że jego podopieczny może dokonywać tylko drobnych czynności dnia codziennego, jak bieżące zakupy i korzystanie z usług.

Powinnością opiekuna prawnego jest dbanie o to, aby osoba ubezwłasnowolniona miała środki do życia, a w razie ich braku, dochodzenie dla niego odpowiednich świadczeń. Opiekun prawny osoby ubezwłasnowolnionej musi zadbać, aby podopieczny miał/a zapewnioną właściwą opiekę lekarską, by sobie nie zagrażał, nie szkodził i nie stwarzał zagrożenia dla innych osób. Do obowiązków opiekuna prawnego nie należy ponoszenie jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego.

Kurator osoby częściowo ubezwłasnowolnionej

Powinnością kuratora jest opieka nad sprawami życiowymi i majątkiem osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Podobnie jak opiekun prawny ma dbać o to, aby jego podopieczny posiadał środki do życia i miał zapewnioną opiekę lekarską. Kurator nie jest zobowiązany do ponoszenia jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego. Osoba częściowo ubezwłasnowolniona ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, potrzebuje pomocy przy prowadzeniu swoich spraw, ale jej stan nie uzasadnia całkowitego ubezwłasnowolnienia. Może ona zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, jak bieżące zakupy, usługi, może rozporządzać zarobkiem oraz dokonywać czynności dotyczących przedmiotów oddanych tej osobie do swobodnego użytku. Nie może natomiast samodzielnie zaciągać zobowiązań oraz rozporządzać swoimi prawami. Wymagana jest do tego zgoda ustanowionego kuratora. Do reprezentowania podopiecznego i zarządzania jego majątkiem kurator jest uprawniony tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi. W przeciwnym razie jest wyłącznie doradcą. Opiekunowie prawni w 2021 roku obejmowali ochroną interesy osobiste i majątkowe 15 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, zaś kuratelą 12 osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej - ze względu na ogłoszony w naszym kraju stan epidemii działalność KIS od marca 2020 r. została zawieszona.

Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych - przy Dziale Rehabilitacji funkcjonuje Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, który na bieżąco udzielał informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Z informacji w punkcie korzystali także pracodawcy w sprawach dotyczących ulg, zwolnień i dotacji z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Wszystkie informacje dla osób niepełnosprawnych na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę Ośrodka pod adresem <http://www.mops.jelenia-gora.pl/>.

IV. ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

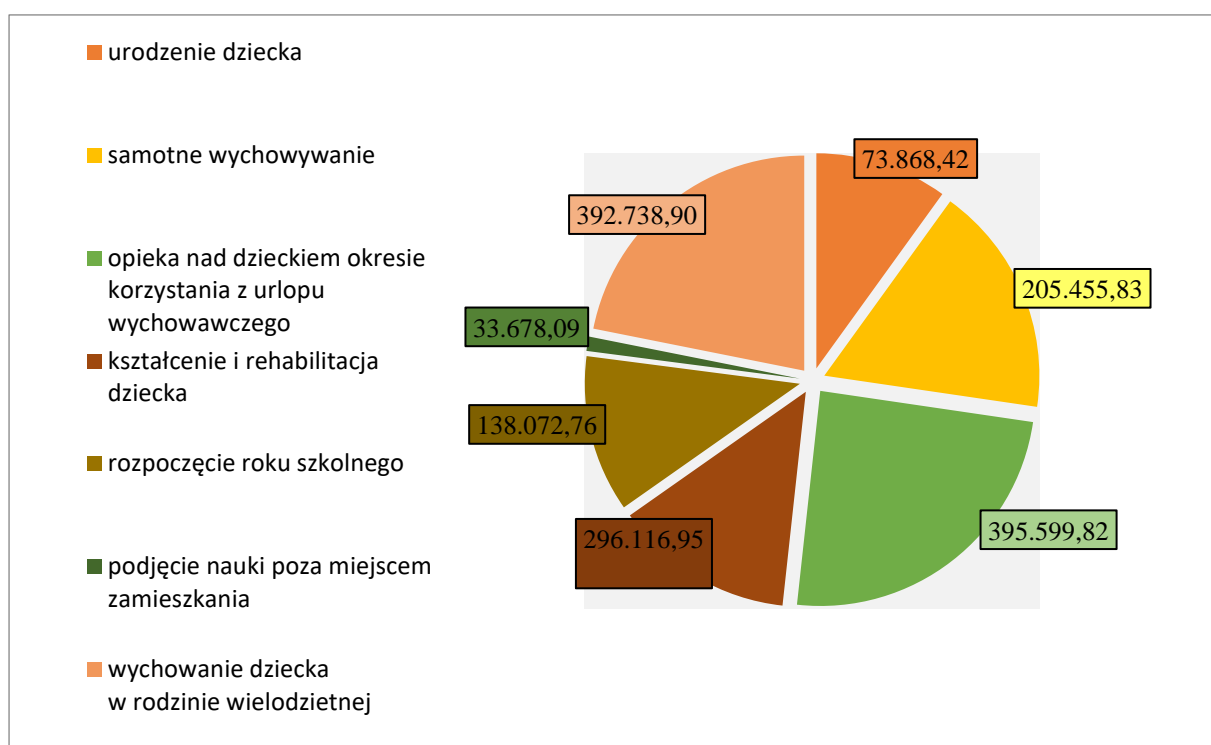
Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o **świadczeniach rodzinnych** oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w roku 2021, **Dział Świadczeń Rodzinnych** wydatkował kwotę 27.540 .081,02 zł.

W roku 2021 **zasiłki rodzinne** wypłacono na rzecz 1.999 dzieci na kwotę 2.734.641,16 zł. Osoby, które mają prawo do zasiłku rodzinnego, mogą być również uprawnione do **dotatków** do tych zasiłków. W okresie sprawozdawczym do zasiłku rodzinnego wypłacono dodatki na kwotę 1.535.530,77 zł z tytułu:

- urodzenia dziecka, na rzecz 88 dzieci, na kwotę 73.868,42 zł,

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, na rzecz 46 dzieci, na kwotę 205.455,83 zł,
- samotnego wychowywania dziecka, na rzecz 167 dzieci, na kwotę 395.599,82 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka, na rzecz 234 dzieci, na kwotę 296.116,95 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego, na rzecz 1.417 dzieci, na kwotę 138.072,76 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, na rzecz 32 dzieci, na kwotę 33.678,09 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, na rzecz 357 dzieci, w kwocie 392.738,90 zł.

Środki wydatkowane na dodatki do zasiłku rodzinnego przedstawia poniższy schemat

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono na rzecz 258 dzieci na kwotę 258.000,00 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła od stycznia 2016 r. **świadczenie rodzicielskie** przysługujące matkom do ukończenia przez dziecko 1-go roku życia, które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego. W roku 2021 wypłacono świadczenia rodzicielskie na rzecz 108 dzieci w łącznej wysokości 1.173.866,49 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła trzy rodzaje świadczeń, których przyznanie wiąże się bezpośrednio z niepełnosprawnością wnioskodawców, bądź też osób pozostających pod ich opieką. Z tego tytułu wypłacono:

- **zasilek pielęgnacyjny** - przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, w 2021 roku wypłacono zasilek 2.712 osobom na łączną kwotę 7.021.605,00 zł,
- **świadczenie pielęgnacyjne** - przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w 2021 roku wypłacono świadczenie 409 osobom na łączną kwotę 9.627.211,00 zł,
- **specjalny zasilek opiekuńczy** - przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, w 2021 roku wypłacono zasilek 23 osobom na łączną kwotę 134.580,00 zł.

Ponadto osobom uprawnionym opłacane były **składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe**. Takie świadczenia otrzymało 309 osób na kwotę 1.916.202,00 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacany był **zasilek dla opiekuna**, który przysługuje danej osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Zasiłek dla opiekuna w 2021 r. wypłacono 9 osobom na łączną kwotę 60.161,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie sprawozdawczym wypłacono 648 osobom uprawnionym na kwotę 3.078.280,63 zł. W 2021 r. wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano następujące działania:

- przekazano komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego wobec 159 osób,
- skierowano do starosty wnioski o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, oraz informacji od starosty o braku możliwości realizacji art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy wobec 21 osób,

- skierowano wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego wobec 295 osób,
- skierowano do wydziału komunikacji wnioski o zatrzymanie oraz zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wobec 24 osób.

Dodać należy, iż wysokość należności wyegzekwowanych bezpośrednio od dłużników alimentacyjnych oraz za pośrednictwem organów egzekucyjnych za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. wyniosła 1.336.248,42 zł.

W sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 5.029 decyzji, w tym 4.333 decyzje w sprawach świadczeń rodzinnych oraz 696 decyzji z tytułu funduszu alimentacyjnego.

Poza zadaniami przedstawionymi powyżej, Ośrodek opłacał także **składki na ubezpieczenie zdrowotne** określone w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za osoby otrzymujące wybrane świadczenia rodzinne. Na ten cel wydatkowano kwotę 750.000,00 zł dla 361 osób.

Ponadto tutejszy Ośrodek w roku 2021 wypłacił **jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka**, o którym mowa w art.10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w wysokości 32.000,00 zł, tj. 8 osobom uprawnionym w wysokości po 4.000,00 zł jednorazowo.

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego **„Rodzina 500+”** wprowadzonego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w postaci świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia. W związku z realizacją zadań wynikających z powyższej ustawy Ośrodek wypłacił w roku 2021 świadczenia wychowawcze w łącznej kwocie 63.872.177,16 zł. Złożono 8.628 wniosków i wydano 8.441 decyzji/informacji administracyjnych w sprawach świadczenia wychowawczego. Według stanu na dzień 31.12.2021 r. liczba dzieci, na które przysługiwało prawo do świadczenia wychowawczego wyniosła 10.438 dzieci.

Ponadto od dnia 1 lipca 2018 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego **„Dobry start”** wprowadzonego zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu. W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł jednorazowo na każde dziecko lub osobę uczącą się do ukończenia 20 roku życia, a w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, do 24 roku życia. W związku z realizacją zadań wynikających z powyższego rozporządzenia Ośrodek wypłacił w roku 2021 świadczenie „Dobry start” w łącznej kwocie 2.700,00 zł i wydał 9 informacji/decyzji administracyjnych. Od miesiąca lipca 2021 r. realizację programu rządowego „Dobry Start” przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

V. ZADANIA POZOSTAŁE

Działając na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 1 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych, Ośrodek był współorganizatorem **prac społecznie użytecznych**, które podejmowane były przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził i przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze listę 123 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogły zostać skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych, w tym 46 kobiety i 77 mężczyzn. Z powodu odmowy podjęcia prac społecznie użytecznych lub ich przerwania, jak również z powodu braku współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowy zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywania jego postanowień, czy też nieuzasadnionej odmowy podjęcia zatrudnienia, w 2021 r. wydano 1 decyzję odmawiającą przyznanie świadczenia z pomocy społecznej.

W 2021 r. Ośrodek przekazał do budżetu miasta dochody w wysokości **3.085.112,38 zł** pochodzące z tytułu:

- odpłatności osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członków rodziny w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	422.462,26
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej	60.178,69
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu "Senior+"	55.058,44
- odpłatności osób przebywających w Schronisku im. Św. Brata Alberta	320.147,90
- odpłatności osób przebywających w Ośrodku Wsparcia Arka w Krzywej	3.142,02
- odpłatności osób przebywających w Schronisku MONAR w Wałbrzychu	9.764,82
- odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze	433.100,80
- odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane z dotacji budżetu państwa - 26.505,81 zł (w tym dochód dla miasta - 1.395,04 zł),	27.900,85
- dochody z tytułu odpłatności osób przebywających w środowiskowym domu dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane z dotacji budżetu państwa - 6.089,44 zł (w tym dochód dla miasta - 320,50 zł),	6.409,94
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w rodzinach zastępczych	4.884,51

- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	526,97
- zwrotu innych świadczeń nienależnie pobranych (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, dożywianie, świadczenia rodzinne)	160.203,29
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej zwróconych przez dłużników alimentacyjnych - 1.149.417,21 zł, z tego dochód Miasta - 308.189,44 zł	1.457.606,65
- dochodów Ośrodka (czynsze, odsetki bankowe, inne)	30.693,66
- PFRON w ramach 2,5 % środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych	70.244,00
- PFRON w ramach kosztów obsługi z tytułu realizacji Programu „Aktywny samorząd”	22.787,58

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze wydał łącznie **23.415 decyzje**, w tym;

- 9.199 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu pomocy społecznej,
- 110 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni,
- 289 decyzje przyznających pomoc dla rodzin zastępczych,
- 46 decyzji dla osób usamodzielnianych (kontynuujących naukę),
- 13 decyzji na zagospodarowanie dla wychowanków opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą,
- 8 decyzji na usamodzielnienie dla wychowanków opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą,
- 4.333 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 696 decyzji dotyczących funduszu alimentacyjnego,
- 8.441 decyzji dotyczących świadczenia wychowawczego „500+”,
- 136 decyzji przyznających dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych „500+”,
- 9 decyzji dotyczących świadczenia „Dobry start”,
- 135 decyzji z art. 113a dot. dodatku wychowawczego dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.